

Redukcije električne energije

Električna energija je v industriji nujno potreben energijski izvor. Njena potreba z razvojem naglo narašča, predvsem zaradi uporabe električne energije v kemični in metalurški industriji.

Predvidena poraba električne energije v Sloveniji za leto 1964 znaša okoli 3.200 milijonov kWh. Od tega odpade na pet posebnih odjemalcev — Kidričevo, Ruše, Štore, Ravne in Jesenice — 1450 milijonov kWh. Skupna konica potrošnje znaša okoli 550 MW, od katerega odpade na posebne odjemalce okoli 220 MW.

Proizvodnja električne energije v Sloveniji je presegla 3 milij. kWh. Razmerje proizvodnje hidroelektrarn na pram proizvodnji termoelektrarn je danes okrog 60 : 40. Proizvodnja sloni v glavnem na pretočnih elektrarnah naših treh rek Drave, Save in Soče, ki so v glavnem alpskega značaja ter količina vode zelo niha preko leta. Kalorične centrale pa morajo izpopolnjevati pretočne elektrarne.

Pri taki neugodni energetski kombinaciji mora Slovenija dajati v letnem času odvečno energijo sosednim področjem, v zimskem času pa prejemati s sosednjih področij.

Elektro-energetska bilanca za leto 1964 izkazuje primanjkljaje električne energije tako v slovenskem, kakor tudi v jugoslovanskem merilu, zaradi česar bo prišlo v kritičnih mesecih do omejitve dobave električne energije posebnim odjemalcem.

Že v decembru lani ter v začetku januarja letos je bilo zaradi pomanjkanja vodne energije Elektrogospodarstvo Slovenije v težkem položaju. Kritično pa je postalo v trenutku, ko so sosedna področja omejila dobavo električne energije. Sledila je redukcija dobave električne energije posebnim odjemalcem. Ker največji potrošnik Kidričevo ne more trenutno zmanjšati porabo električne energije, temveč le po stopoma, so bili primorani ostali posebni odjemalci, da

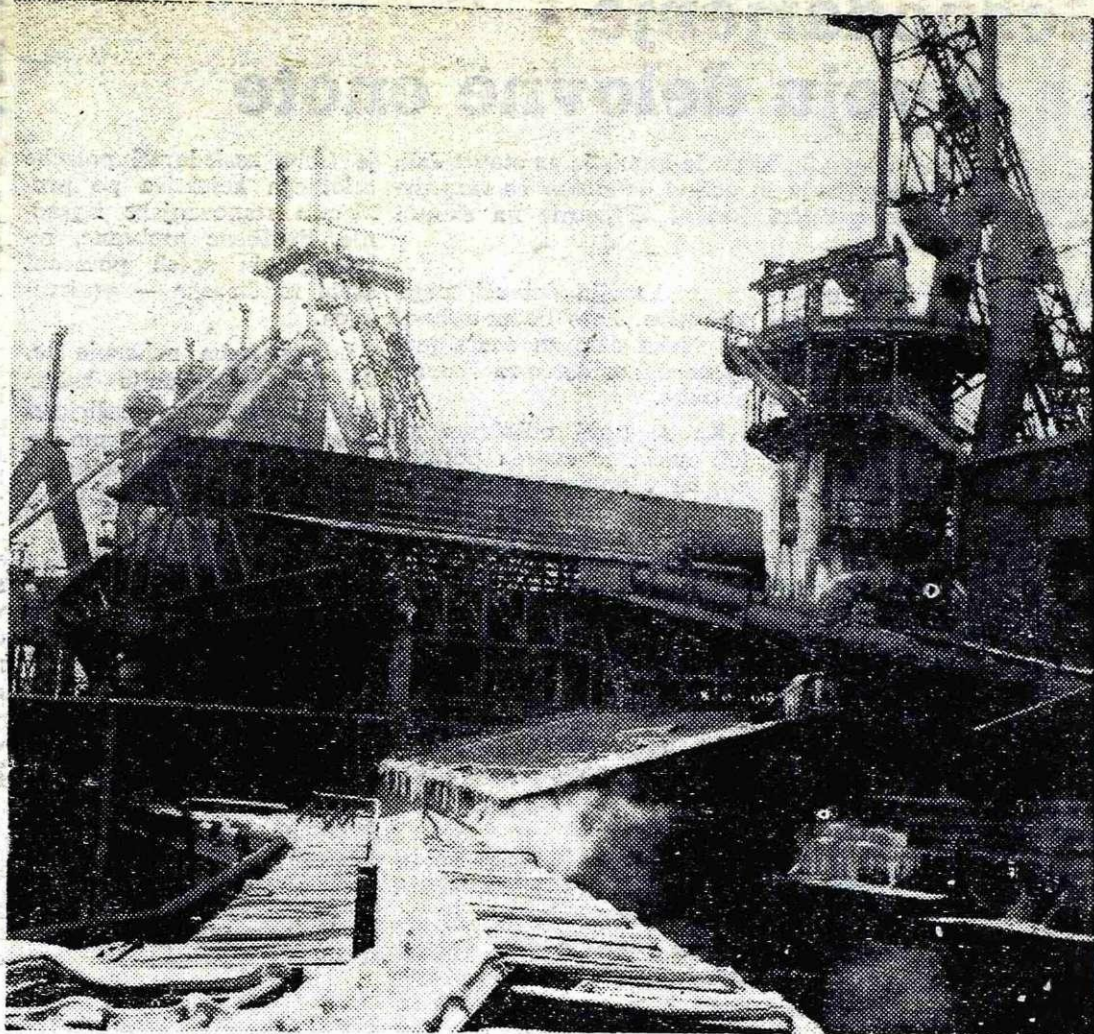
trenutno zmanjšajo odvzem za 75 MW. Tovarna Ruše je ustavila karbidne peči, Železarna Štore električni plavž, železarna Ravne vse električne obločne in visokofrekvenčne peči, Jesenice pa električno peč ter delno druge naprave.

V najkritičnejšem dnevu, v ponedeljek 13. januarja, smo morali zmanjšati odvzem električne energije z javne mreže od 6.—21. ure za 90.000 kWh. Ker je Kidričevo že začelo zmanjševati odvzem električne energije je za torek 14. januarja znašala redukcija 40.000 kWh, za sredo 15. januarja pa 30.000 kWh.

Da bi vsaj malo oblažili izpad proizvodnje smo bili primorani prekomerno obremeniti obstoječi parni turbini.

Redukcija, ki nam je povzročila zastoje v proizvodnji je bila v naslednjih obratih:

(nadaljevanje na 2. strani)

V ponedeljek, 13. januarja, je bila redukcija električne energije največja

Drugo in tretje cepljenje proti gripi

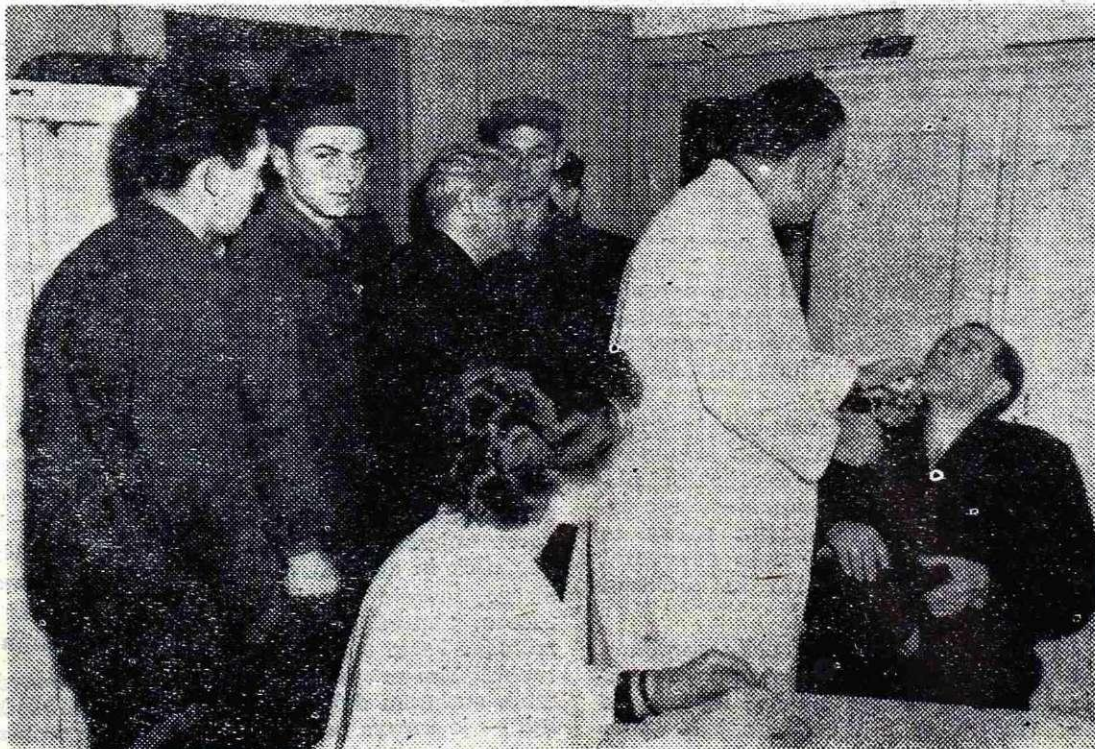
V dneh od 6. do 9. januarja je bilo v naši železarni prvo cepljenje proti gripi, 16. januarja pa so začeli z drugim cepljenjem, ki bo predvidoma trajalo do 20. januarja.

Prvega cepljenja se je udeležilo 4.851 članov našega kolektiva. Všteti so tudi uslužbenci ŽIC. Proti gripi sta naše sodelavce cepila dr. Franc Trampuš in dr. Milan Čeh iz Obratne ambulante, cepljenje pa je bilo izvedeno na Čeprav obisk ni bil rekor-

den, vseeno lahko ugotovimo, da so naši delavci pokazali za to akcijo razumevanje. Obisk oziroma odziv k cepljenju pa bi bil lahko še večji, če ne bi bilo dopustov, bolovanj, skratka manj odsotnih v dneh cepljenja.

Pričakujemo, da bo odziv k drugemu in tretjemu cepljenju proti gripi še večji. Opozarjamo vse tiste, ki se niso odzvali k prvemu cepljenju, da se lahko prijavijo v dneh, ko bosta obe ekipi izvajali drugo in tretje cepljenje. Drugo cepljenje bo od 16. do 18. januarja ter za zamudnike 20. januarja.

Dve tretjini stroškov cepljenja krije podjetje, 1/3 pa Komunalni zavod za socialno zavarovanje Jesenice. Pomnimo naj, da tudi v drugih kolektivih izven naše železarne vlada za cepljenje proti gripi veliko zanimanje, vendar ga zaenkrat še ne izvajajo, ker podjetja nimajo potrebnih sredstev. Ob zaključku naj pripomnimo, da je uprava naše železarne pokazala v tem primeru polno razumevanje, tako da ni bilo težav pri izvedbi te pomembne akcije, s katero lahko preprečimo morebitne nadaljnje epidemije gripe med našimi sodelavci.

Prvega cepljenja proti gripi se je udeležilo 4851 naših sodelavcev

Gospodarjenje - na nivoju delovne enote

O poslednjem poglavju, ki ga je komisija za statut dala v razpravo o »Ugotavljanju in delitvi dohodka« so razpravljali tudi vsi trije politični forumi Železarn na skupni seji.

Politični aktiv je na podlagi predloženega gradiva iskati rešitev, ki naj bo v bodoče cilj in napotilo nam vsem, da dosežemo najboljše rezultate in gospodarske učinke. Zaradi tega nam ne more biti vseeno kako v statut podjetja postavljamo na kakšnem nivoju bomo ugotavljali dohodek in ga tudi delili. Vsekakor pa moramo pri tem upoštevati, da ob tem ne zrušimo celovitosti podjetja in da le to še zmeraj nastopa do družbe kot celota.

Izhajajoč iz navedenega moramo zaključiti, da je treba postaviti tako obliko, ki bo omogočala zasledovati in ugotavljati elemente gospodarjenja na takem nivoju, da bo interes posameznega proizvajalca kot kolektiva, to je delovne enote največji. To pa pomeni, da bo imel neposredni proizvajalec tudi na gospodarjenje največji vpliv. Čimbolj je ugotavljanje rezultatov gospodarjenja oddaljeno od proizvajalca, tem manj bo le-ta imel zanimanja za racionalnejše delo na svojem delovnem mestu.

Zato politični aktiv smatra, da v statut podjetja vnesemo načelo, da bomo dohodek ugotavljali in delili na nivoju delovne enote, torej gospodarjenje z vsemi svojimi elementi le na nivoju delovne enote.

Zaradi prej omenjenega načela, da podjetje do družbe nastopa kot celota, je potrebno, da v interesu vseh delovnih enot zasledujemo gospodarjenje tudi na nivoju podjetja. Gospodarski učinek ali rezultat podjetja je torej odvisen od vsake posamezne delovne enote, ker

ta predstavlja del celotnega kolektiva. Zato bo potrebno, da vsaka delovna enota prispeva del sredstev za skupne potrebe.

Ko se torej odločamo za tak način je seveda potrebno, da v notranjem poslovanju postavimo take instrumente in obračun, ki upoštevajo pogoje gospodarjenja in enakopraven odnos med delovnimi enotami. Notranji instrumenti, ki jih bo delavski svet letno potrjeval ali pa bo določeval minimalne stopnje obveznih skladov delovnih enot, bodo odvisni od rezultatov dela in morajo zasledovati izenačevanje pogojev proizvodnje.

Zaradi tega je treba urediti notranji obračun na enakopravnih osnovah, to je na osnovi planskih cen, ker na tržišču izdelki nimajo enake cene. Zato pa je bistveno in nujno izenačevanje pogojev proizvodnje.

Ko govorimo, da bo vsaka delovna enota prispevala del sredstev za skupne potrebe, predvsem za izpolnjevanje obveznosti do družbe, se moramo dogovoriti še za ostale potrebe, ki bi jih kazalo obdržati na nivoju podjetja, za zadovoljevanje potreb kolektiva. Pri tem so potrebna predvsem mnenja in predlogi delovnih enot, smatramo pa, da bo nujno treba ustanoviti rezervne sklade za primer elementarnih nezgod ali posebnih pogojev, ki bi zavirali formiranje potrebnih sredstev za OD v posamezni delovni enoti. Prav tako bo potrebno na nivoju podjetja še vedno obdržati sredstva za družbeni standard, pri čemer

je treba zasledovati potrebe celotnega kolektiva po problemih stanovanjske izgradnje, družbene prehrane, rekreacije in sploh povečani skrbi za človeka — proizvajalca.

Ista potreba nakazuje še, da del amortizacije kakor tudi sredstva za razširjeno reprodukcijo, oblikujemo na nivoju podjetja kateremu bo razvoj celotnega kolektiva ena prvih nalog.

Politični aktiv je torej na osnovi razprave in v prid doseganja boljših gospodarskih uspehov prišel do zaključka, da naj bo ugotavljanje in delitev dohodka na nivoju delovne enote.

Politični aktiv poziva vse ekonomske enote, da o tem poglavju temeljito razpravljajo in dajo svoje pripombe o tem ali naj bo gospodarjenje na nivoju delovne enote, ali je treba poiskati še druge rešitve.

Redukcija električne energije

(nadaljevanje s 1. strani)

Dne 13. 1.	kWh
elektropeč I in II	22.000
žična valjarna	6.000
predelovalni obrati in Hrenovica	6.000
valjarna na Javorniku	52.000
skupaj	86.000
Dne 14. 1.	kWh
elektropeč I in II	22.000
žična valjarna	6.000
predelovalni obrati in Hrenovica	2.000
valjarna na Javorniku	12.000
skupaj	42.000
Dne 15. 1.	kWh
elektropeč I in II	22.000

EE elektropeč

15.428 ton elektro jekla v lanskem letu

V soboto, 11. januarja je bila prva letošnja redna seja zbor EE elektropeči. Tehnično poročilo za december je podal obratovodja Jože Ulčar in omenil, da v decembru nismo bili uspešni tako kot v ostalih mesecih lanskega leta, pred vsem zaradi pomanjkanja električne energije. Peč I zaradi tega ni obratovala 40 ur in tako iz objektivnih vzrokov ni smo mogli izpolniti mesečnega plana.

Bolj ugodno pa je poročilo za vse leto 1963, saj smo predvideno količino 14.000 ton jekla izpolnili že 20. novembra ter smo do konca leta izdelali 15.428 ton, kar je rekordna letna proizvodnja EE elektropeči. Za tako lep uspeh so zaslužni vsi člani kolektiva, ki so z razumevanjem in disciplino izpolnjevali delovne naloge ter omogočali nemoteno obratovanje peči, predvsem ob nedeljah, ko je vedno dovolj električne energije. Za tako ugoden rezultat gre priznanje tudi topilcem in pečnim pomočnikom, ki so z dodatnim delom — pihanjem kisika med topljenjem skozi prehodno odprtino — skrajšali tališne čase za okrog 20 minut. Vse to je

ugodno vplivalo na tehnološki proces in na zmanjšanje proizvodnih stroškov, kar se posebno odraža pri porabi elektrod, prihranili smo 2,5 milijonov dinarjev in pri porabi električne energije, kjer so stroški nižji za 6 milijonov dinarjev kot v letu 1962.

S povečano proizvodnjo se je razumljivo povečal obseg dela na vseh delovnih mestih in zato gre priznanje za dosegene uspehe res prav vsem članom kolektiva. Po temeljiti razpravi o raznih problemih v lanskem letu so vsi navzoči člani zbora ekonomske enote sprejeli naslednje sklepe in predloge:

— obratovodstvo naj ukrene vse potrebno glede nevarne opeke za oboke, ker je vzdržnost obokov bila v minulem letu znatno nižja,

— sistem nagrajevanja v Železarni Jesenice ni pravičen, posebno za obrate, ki dosegajo boljše rezultate in dobro delajo,

— vso pozornost je treba posvetiti izdelavi nekaterih kvalitet na peči II.

Marjan Mrak

Ker je malo izgledov, da bi se v kratkem izboljšalo vodno stanje naših rek in ker tudi sosedna področja ne bodo mogla pokriti elektroenergetski primanjkljaj, lahko pričakujemo še nadaljnje redukcije.

Jasno je, da pri takem stanju preskrbe z električno energijo ni možno izpolnjevati planskih nalog ter bosta Elektro-gospodarska skupnost Slovenije kakor tudi JUGEL v Beogradu primorana zagotoviti tudi vsem posebnim odjemalcem dobavo vsaj planirane količine električne energije.

ing. Dušan Sikošek

Pomen statuta v sistemu samoupravljanja

Tudi v zadnjem mesecu preteklega leta niso dovolj prepričljivo živeli razprave o našem statutu. Komisiji za izdelavo statuta je bilo podano sicer več predlogov in pripomb k posameznim določilom, vendar odločno premalo za tako veliko kolektiv kot je železarna in za tako številne probleme, ki se posebno v zadnjem času kažejo v kolektivu. (Spomnimo se samo dogodkov v pretekli sezoni v 2 obratih.) V nekaterih EE se vedno ni zanimali za statut, mnogim posameznikom pa tudi še ni jasen pomen statuta v sistemu samoupravljanja in vloga, ki jo bo statut odigral v našem nadaljnjem razvoju. Zato mi dovolite, da podam nekaj misli iz naše nove ustave, ki se neposredno nanašajo na statute delovnih organizacij

V členih 14, 16 in 18 zvezne ustave zasledimo:

— Delovna organizacija opravlja svojo dejavnost skladno z ustavo, zakoni, družbenimi plani, statutom in z drugimi na zakonu temelječimi predpisi.

— Organi samoupravljanja delovne organizacije odločajo skladno z ustavo, zakonom, družbenimi plani in statutom organizacije o zadevah, ki jih določita zakon in statut, so odstavljivi in odgovorni delovnemu kolektivu in družbeni skupnosti.

— Delovna organizacija sprejema skladno z ustavo in zakonom statute ter druge splošne akte, s katerimi se z uresničevanjem samoupravnih pravic urejajo razmerja v organizaciji.

— Statut razčlenjuje skladno z ustavo in zakonom dejavnost in naloge delovne organizacije, ureja njeno organizacijo, pravice in dolžnosti ter odgovornost njenih organov upravljanja in pa način uresničevanja teh pravic in dolžnosti, notranja razmerja, način poslovanja ter druga vprašanja, ki imajo pomen za uresničevanje samouprave ter za delo in poslovanje organizacije.

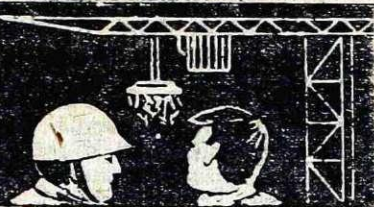
Kot vidimo, so določila v ustavi, ki omenjajo statute delovnih organizacij, zelo splošna. Vedeti pa moramo, da se v našem sistemu široke demokracije, ko se vedno bolj kaže decentralizacija odločanja, splošni napredek in medsebojni odnosi ljudi ne morejo regulirati samo z ustavo, temveč s celo vrsto dokumentov. Vsem tem dokumentom — republiškim ustavam, statutom komun, statutom delovnih organizacij itd. — je ustava osnova za njihovo oblikovanje. Zvezna ustava sama na sebi dovolj natančno določa okvire

in načela socialističnih družbenih odnosov ter nov družb. položaj človeka. Istočasno pa je tudi dovolj široka, ko gre za ureditev samostojnosti in suverenosti vsakega delovnega kolektiva. Kje se kaže ta širina? V tem, da vsak delovni kolektiv regulira svoje odnose in svoj položaj na najboljši način, po svojih potrebah in danih pogojih — v svojem statutu.

Torej položaj in pravice, možnosti in obveznosti vsakega posameznika so odvisne od določil ustave in od določil statuta. Določila ustave in določila statuta skupaj kažejo mesto vsakega posameznika v vsakdanjem življenju, njegovo udeležbo in odgovornost v družbeni dejavnosti, njegov materialni položaj, ki je rezultat skupnega in njegovega lastnega prizadevanja.

Morda bodo ta poenostavljena tolmačenja za marsikoga še vedno nerazumljiva. Jezik zakonov in predpisov je vedno težak, suhoparen in zgoščen. Tak je bil vedno in takega

Nesreče

od 5. januarja 1963 do 12. jan. 1964

TOPILNICE MARTINARNA

ELFAT DIZDAREVIČ, pomočnik čistilca preboda, si je poškodoval prstanec desne roke, ko je hotel namestiti verigo na kljuko žerjava. Do nesreče je prišlo zaradi osebne ne previdnosti.

HILMIJA HODIČ, nakladalec starega železa, je padel pri ravnanju starega železa zaradi poledenele železne plošče. Do nesreče je prišlo zaradi slabših delovnih pogojev pozimi. Ponesrečenec si je poškodoval desno roko.

ILIJA VUJATOVIČ, čistilec prebodne jame, se je ponesrečil, ko je čistil prebodno jamo. Pri tem je postavil žerjavovodja grabilec v jamo; ponesrečenec se je hotel umakniti in pri tem padel ter se udaril na čelo. Do nesreče je prišlo zaradi utesnjenosti delovišča in zaradi naglice pri delu.

IDRIZ SEFIĆ, avtogenski rezalec starega železa, si je opeknel prste leve roke pri rezanju starega železa. Rezalna pištola mu je ugasnila, zato jo je prijel, da bi pogledal, ali ima kakšno napako. Pri tem se je pištola sama vžgala in plamen je opeknel ponesrečenca. Do nesreče je prišlo zaradi osebne ne previdnosti ponesrečenca.

LIVARNA

DRAGO ROBIĆ, pomočnik topilca, se je opeknel pri čiščenju zračnih pihalic. Med gumo in železno cevjo je uhaľal kisik, ki se je nenadoma vžgal in opeknel ponesrečenca po levi roki. Do nesreče je prišlo zaradi napake na napravi za pihanje in zaradi osebne ne previdnosti ponesre-

čenca, ker ni napravilo pred uporabo preveril.

JANEZ MLINAR, čistilec litine, si je poškodoval kolenno levo nogo, ko je zapenjal ulitke. Ponesrečenca je spodrsnilo na zaledenem ulitku. Do nesreče je prišlo zaradi slabih delovnih pogojev zaradi zime.

STANE JUG, varilec, ključavničar, je po zaključenem delu stopil na kalupni okvir in pri tem postavil desno nogo pod drug kalupni okvir, z levo pa potem nanj stopil. Pri tem se je zdrobila šamotna opeka, s katero je bil podložen zgornji okvir, ki je pritisnil ponesrečenca na palec desne noge. Do nesreče je prišlo zaradi utesnjenega delovišča, ker ni uporabljal čevljev z zaščitno kapico in zaradi osebne ne previdnosti.

PREDELOVALNI OBRATI HLADNA VALJARNA-ZIČARNA

AVGUST BRUS, rezalec na krožnih škarjah v hladni valjarni, si je pri snemanju kolobarja z navijalnega bobna poškodoval kazalec in zapestje leve roke. Do nesreče je prišlo zaradi strokovne neizkušenosti ponesrečenca.

JOŽE SUSTERŠIĆ, valjavec v hladni valjarni, je za obroče, ki jih je nameščal na zvaljane kolobarje, uporabil namesto traku debeline 0,80 do 1 mm trak debeline 0,30 mm in še tega ne iz trdega materiala. Obroč se je strgal ter ga urezal na dlan desne roke.

JANEZ MAKOVEC, valjavec v hladni valjarni, se je pri delu na valjčnem stroju Demag urezal na podlaket desne roke. Do nesreče je prišlo, ko je z nogami tlačil odpadno pločevino in mu je zaradi lesenih cokol spodrsnilo.

ALOJZ LEBAN, grbalec tračnega železa, je nakladal tračno železo na lužilno sidro. Ker so kolobarji težki, na sidru pa je bil že do vrha naložen material, je s kolobarjem zadel ob drugi kolobar na sidru ter padel nazaj in si poškodoval ramo.

CEVARNA

IVAN RAZINGER, koničar cevi, je zakladal cevi v električno peč. V rokah je imel mokro ročno usnje. Cev je bila prav tako mokra od snega. V električni peči je bila počena pločevina in tako je prišlo do stika z električnim tokom. Ponesrečenec je hitro odskočil in pri tem padel na paket cevi ter si poškodoval prsni koš.

ANDREJ JARKOVIĆ, I. strojni varilec, si je poškodoval desno nogo. Ko je s ključem pritrdjeval matico na varilnem stroju, mu je spodrsnilo in je padel.

Jubilanti 50-letniki

V januarju so in bodo praznovali svoj 50. rojstni dan naslednji naši sodelavci: IVAN BANIC, žebjar, 1. januarja; ZOFIJA HRIBAR, promet, 1. januarja; VINKO KORANTAR, transport, 1. januarja; FRANC KODER, žična valjarna, 6. januarja; FRANC POGAČAR, žična valjarna, 6. januarja; MIHAEL RABIC, jeklovlek, 6. januarja; FRANC CVELBAR, Javornik I, 11. januarja; ANDREJ JARKOVIĆ, cevna, 12. januarja; ANTON POTOČNIK, splošni sektor, 14. januarja; ANTON LESKOVEC, Javornik I, 17. januarja; ANTON PANJTAR, Javornik II, 17. januarja; PAVEL POGAČNIK, elektro delavnica, 19. januarja; VINKO ZUPAN, OTK, 19. januarja; FRANC GRACER, elektrodelaavnica Jesenice, 21. januarja; VINKO FLORJANCIC, martinarna, 21. januarja; PAVEL MRAVLJE, konstrukcijska delavnica, 28. januarja; FRANC BRISAR, Javornik I, 29. januarja; MARIJA ROZMAN, kadrovski sektor, 29. januarja in APOLONIJA POLAK, GEŽ, 29. januarja.

Ob življenjskem jubileju jim v imenu celotega kolektiva iskreno čestitamo!

Na elektropeči so pričeli s strokovnim izobraževanjem

Pretekli ponedeljek so pričeli člani kolektiva elektropeči obiskovati tečaj za strokovno izobraževanje, ki se ga udeležuje skupno 28 topilniških in jamskih pomočnikov. Tečaj je organiziral oddelék za strokovno izobraževanje pri ŽIC, ob sodelovanju strokovnjakov tehničnega vodstva elektropeči. Trajal bo predvidoma dva meseca in pol. Po uspešno opravljenem zaključnem izpitu bodo ude-

leženci prejeli odgovarjajoča spričevala.

Osnovni namen tega tečaja je v tem, da omogoči članom kolektiva elektropeči izpolniti svoje strokovno znanje. To je še posebno važno sedaj, ker bo ob koncu tega leta pričela obratovati nova elektropeč s kapaciteto 65 ton. S to novo veliko pečjo se bo odgovornost delovnega kolektiva tako z ozirom na proizvodnjo, kakor tudi kvaliteto proizvedenega jekla še

znatno povečala. Vzoredno s tem pa bo potrebno večje strokovno znanje, kar bo tudi znatno pripomoglo k lažjemu izpolnjevanju povečanih in zahtevnejših delovnih nalog, ki bodo s pričetkom obratovanja nove elektropeči postavljene pred kolektiv. Zato želimo tistim članom kolektiva elektropeči, ki so z mnogo volje hoteli izpopolniti svoje strokovne znanje, pri njihovem trudu čim več uspeha!

ga dela tudi kopica novih izrazov, ki se kažejo vzporedno s širokim razmahom samoupravljanja.

Samoupravljanje je postalo danes bistvena karakteristika naše družbeno-ekonomske ureditve. Do omejevanja in zaviranja razvoja samoupravljanja še prihaja. Tudi samoupravljanje v naši železarni ni izjema, saj človek včasih dobi vtis, da naši samoupravni organi života-rijo. Sicer redkeje na osnovi protustavnih predpisov, bolj pogosto pa taki poti »botrujejo« ukrepi in metode, ki izvirajo iz nas samih. Zadnji čas je že, da tisti, ki se na to spoznajo razložijo: kakšna je samouprava v naši železarni, kaj mora politični delavec delati, katera delanja ločijo družb. delavca od nedružbenega? Ali pa: kaj mora delati strokovnjak, da dobi priznanje strokovnjaka in kje so stičišča strokovnega in družbenega delavca? Vprašanj ni malo, predstave so meglene, nikogar pa ni, ki bi dal odgovore.

Poglejmo nekaj vzrokov za take pojave.

Prve velike spremembe v gospodarskih organizacijah smo doživeli leta 1958. Te spremembe v položaju in pravicah gospodarskih organizacij so bile vedno večje. Močno se je povečala njihova materialna osnova, postale so samostojnejše v poslovanju in delitvi dohodka, v oblikovanju svoje organiziranosti in odnosov. Ves ta razvoj je bil občasno urejen s posameznimi pravilniki, ki pa nikoli niso zajeli vseh sprememb. Tako je to obdobje hitrega in dinamičnega razvoja ostalo večkrat neurejeno, s prevelikimi možnostmi za osebne postopke in odločitve posameznikov. Pravne službe, ki so delale na utrjevanju teh odnosov, so bile šibke in nerazvite.

Zato je normalno in koristno, da ustava omogoča ureditev teh odnosov s statuti. V kolikor bomo to delo temeljito opravili, bodo močno zmanjšane možnosti za samovoljo in birokratske postopke. Manj možnosti bo, da se z ustavo zagotovljeno samoupravljanje delovnih

ljudi omejuje ali sprevrže v formalnost.

Samoupravljanje je predolgo ležalo samo na izvoljenem organu — delavskem svetu in njegovih komisijah. Druge oblike direktnega sodelovanja in odločanja vseh proizvajalcev so se počasi razvijale in se z veliko odpora uvajale v gospodarske organizacije. V tem pogledu je organiziranje podjetij na osnovi ekonomskih enot pomenilo velik korak ne samo za organiziranje proizvodnje, temveč tudi za onemogočanje pojava navideznega demokratizma, za razvijanje prizadevnosti posameznikov in za vključevanje vseh proizvajalcev v odgovornost za gospodarjenje.

Tretje pomembno in objektivno dejstvo je, da so določene skupine in kategorije ljudi, ki iz materialnih, psiholoških in podobnih razlo-

gov varujejo svoj, v določenem smislu privilegiran položaj, ne želijo precizne ureditve odnosov, odgovornosti in pravic. Prav ta kategorija ima največjo možnost in vpliv za izdelavo norm, kriterijev in odnosov — prav to pa je treba urediti s statutom.

Izdelava statuta naj preneha biti problem in interes samo zato, da bo predpisoval organizacijsko-pravne norme in regulative. Statut naj bo predvsem tudi vzajemni dogovor vseh proizvajalcev, da o njihovih potrebah odločajo sami in ne le nekaj posameznikov. S tem bo samoupravljanje zaživeo polno, tako kot to omogoča ustava. In konec koncev, odpadlo bo tisto »saj se trudimo in prizadevamo«, ampak bomo dejansko tudi nekaj naredili. Dvajset let zadošča vsakemu, še tako slabo hranjenemu otroku, da zraste iz neboljnosti.

inž. Peter Polak

V današnji številki nadaljujemo z razpravo o pripombah na statut — poglavje pristojnosti organov upravljanja in organizacija železarne.

K predlogom glede pristojnosti delavskega sveta železarne je komisija osvojila predlog, naj bi delavski svet železarne imel pristojnost imenovanja direktorjev sektorjev, ne pa UO.

Komisija se je tudi strinjala s predlogom, da se k pristojnosti delavskega sveta železarne, da vsklajuje nagrajevanje med ekonomskimi enotami s tem, da gibanje osebnih dohodkov periodično zasleduje in sprejema ukrepe za korekcijo cenikov v tistih ekonomskih enotah, ki mnogo izstopajo v odnosu na ostale, doda še formulacija: »in če so ti posledica tehničnih izboljšav v ekonomski enoti«.

Komisija pa meni, da ne bi bilo potrebno upoštevati predloga, naj delavski svet železarne sklepa o koriščenju rezervnega sklada osebnih dohodkov šele potem, ko o tem razpravljajo ekonomske enote oziroma na predlog ekonomskih enot. Predlog, da delavski svet dobi pravico odobravanja investicij, komisija ni sprejela, ker smatra, da je to delno zajeto v točki 11, kjer se glasi, da delavski svet sprejema perspektivne načrte razvoja podjetja in potrjuje programe razvoja, delno pa v določenih referenduma.

Predloge, smernice in navodila, ki jih delavski svet daje ekonomskim enotam, moramo tako tudi razumeti, ker to za ekonomske enote ni obveza in zato komisija ni upo-

števala predloga, naj bi predlogi, smernice in navodila veljali, če jih potrdi 2/3 ekonomskih enot.

K pristojnostim direktorja železarne je komisija osvojila predlog, ki določa točne pristojnosti glede odprodaje osnovnih sredstev in se glasi:

— za prodajo delov železnih in kolidiranih osnovnih sredstev pogodbe podpisuje direktor železarne;

— delavski svet železarne odloča o prodaji proizvodnih strojev in naprav, ki lahko v danem stanju ali preurejeni služijo za proizvodnjo izdelkov železarne;

— ostala osnovna sredstva do vrednosti 100.000 dinarjev podpisuje direktor železarne, služba pa o tem kvartalno poroča delavskemu svetu železarne.

Glede pripomb na pristojnosti delavskega sveta delovne enote je komisija sprejela predlog, naj bi DS sklepal samo o izredno plačanih dopustih, dočim naj bi neplačani dopusti ostali v pristoj-

nosti obratovodstva. Komisija pa ni sprejela pripombo k točki 8 — pristojnosti DS delovne enote, za katero predlagajo, naj se dopolni, da DS razpravlja tudi o zvišanju in znižanju materialnih stroškov, ker to predvideva že točka 3 tega poglavja.

Zelo številne, so pripombe k poglavju »organizacija železarne«. Značilne pripombe so naslednje:

K celotnemu poglavju je pripomba, naj bi se vsem organom tehnične službe, ki so odgovorni za HTV, vnesla tudi odgovornost za požarno varnost. Komisija je menila,

da je pripomba na mestu in jo je sprejela.

K nalogam tehničnega sektorja je bila pripomba, naj ta ne bi skrbel za gradnjo in napredek proizvodnih kapacitet, ker je to skrb UOS, temveč naj bi skrbel le za razvoj podjetja in napredek proizvodnih kapacitet. Komisija se s tem predlogom ni strinjala, ker smatra, da mora biti naloga tehničnega sektorja, da skrbi za gradnjo.

O predlogih, da bi transport spadal pod talilniške obrate, to je direktno pod pomočnika tehničnega direktorja, da bi celotno strojno in elektro vzdrževanje tvorilo enoto, da bi strugarna valjev bila samostojna enota kot sedaj, komisija ni raz-

pravljala, ker bo to osnova pri razpravi o reorganizaciji vzdrževanja.

Najbolj številni so predlogi k odstavku »obratovodja«.

— pripravlja program AZ za potrebe obrata,

— daje predloge za razvoj in napredek obrata,

— potrjuje investicijski program pred predložitvijo v revizijo,

— odloča o izbiri strojev in naprav, ki se kupujejo za potrebe obrata,

— določa naloge posameznih delovnih mest,

— daje potrebe za naročanje materiala in sodeluje o ponudbah kvalitete, cene in podobno,

— podpisuje vse vrste računov v pogledu nabave, obračuna delovnih nalogov in podobno, kar bremeni DE,

— daje predloge in sodeluje pri razpravljanju o povečanju kapacitet in zamenjavi agregatov, skrbi za vpeljavo novjših delovnih postopkov. Dolžan je zasledovati na podlagi domače in tuje literature, ki je na razpolago, nove izsledke.

— skrbi za osnovna sredstva.

Komisija pa ni mogla sprejeti predloga, oziroma je bila mnenja, da ne spadajo v statut naslednji predlogi:

— izreka disciplinske kazni za podrejene (tudi denarne),

— nagradjuje podrejene,

— daje soglasje za sprejem in nameščanje ljudi, ki mu bodo podrejene, ker je obratovodja poleg tehničnega tudi disciplinski starešina in je zato dolžan izpolnjevati naloge oziroma določila pravilnika o delovnih razmerjih.

Komisija je v razpravi o pripombah tudi zaključila, da bo potrebno obdelati v tem poglavju še odnos med pro-

izvodnimi in vzdrževalnimi obratovodji.

K pripombi na odstavek »asistent«, da se v manjših obratih, kjer nimajo samostojnega vodje vzdrževanja, del teh nalog prenese na asistenta za proizvodnjo, komisija meni, da je to prav, vendar ni treba to vnesti v statut, ker ta naloga spada v opis delovnega mesta.

V odstavku »delovodja« komisija ni upoštevala predloga, da bi delovodja imel pravico dodeljevanja neplačanega dopusta do 3 dni. Prav tako ni komisija zavzela dokončnega stališča do glavnega delovodje v vzdrževalnih obratih, ker bo tudi to predmet razprave pri reorganizaciji vzdrževalne službe.

Komisija pa je sprejela predlog, da se k nalogam delovodje doda še naslednje: »odgovarja za pravilne podatke o izpolnjevanju norme«.

V ostalih odstavkih poglavja »organizacija železarne« komisija ni upoštevala naslednje predloge:

— Komerčni sektor naj ne bi imel naloge, da nabavlja osnovna sredstva, temveč da le sodeluje z UOS pri nabavljanju osnovnih sredstev, ker komisija meni, da je komercialni sektor dolžan nabavljati osnovna sredstva;

— da bi knjigovodstvo osnovnih sredstev in novogradenj spadalo operativno in disciplinsko pod UOS, ker smatra, da je v naši železarni knjigovodska služba enotna;

— da sektor za ekonomiko ne bi izdeloval ekonomskih elaboratov za investicijska vlaganja, temveč bi le sodeloval pri izdelavi elaboratov, ker komisija smatra, da je izdelovanje ekonomskih elaboratov osnovna naloga sektorja za ekonomiko.

Komisija pa je sprejela predlog, da more tudi direktor gospodarsko-računskega sektorja imeti srednjo šolsko izobrazbo s 15-letno prakso kot vsi ostali direktorji sektorjev, v kolikor nimajo odgovarjajoče visoke ali višje šole z 10-letno prakso.

Jesenice in III. jugoslovanske pionirske igre

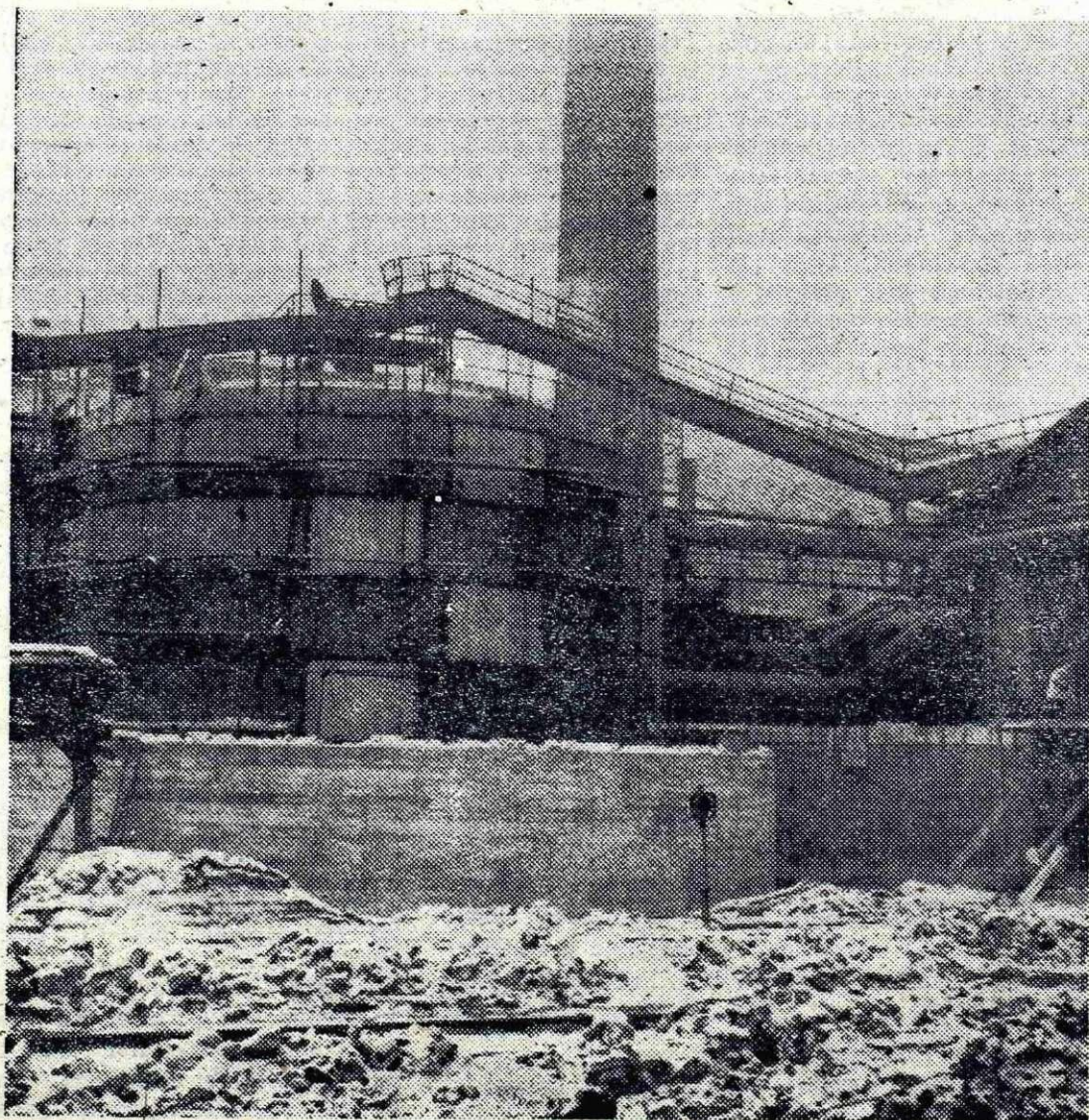
Že od 29. novembra 1962 se odvijajo III. jugoslovanske pionirske igre, ki bodo zaključene 25. maja letos. III. jugoslovanske pionirske igre so pod geslom »tehnično kulturo mladim« in tako torej nič drugega kot nadaljnje izvajanje odgovornega programa reformirane šole, pri čemer je poseben poudarek na praktičnem delu ter strokovno-tehničnem izobraževanju naše mladine.

Občinski odbor Ljudske tehnike na Jesenicah je pravočasno pripravil vse potrebno za izvajanje programa in pri tem naletel na vsestransko razumevanje. Tako je po prizadevanju in izredni delavnosti občinske komisije za tehnično vzgojo bil uspešno izveden IV. zlet Ljudske tehnike Gorenjske za rojstni dan maršala Tita v preteklem letu. Ob tej množični in kvalitetni reviji smo dobili primeren priznanja tudi na najvišjih mestih. To pa je bilo na žalost tudi vse — pri nadaljnjem delu so naše sile in zmogljivosti ohromele. Le ne-

kateri posamezniki si prizadevajo, da bi bil tudi konec tako uspešen kot začetek. Ali nam bo to uspelo?

Za izvedbo vseh predvidenih akcij, prireditvev, razstav in tekmovanj nam občutno primanjkuje finančnih sredstev, pogosto pa naletimo tudi na zelo žalostno in porazno ugotovitev, da naše organizacije nimajo niti najosnovnejših življenjskih pogojev za delo. Vsem organizacijam, društvom, klubom in sekcijam ter krožkom LT zelo primanjkuje delovnih prostorov,

(Nadaljevanje na 5. str.)

Komisija za izdelavo statuta se ne strinja s pripombo, da tehnični sektor ne bi skrbel za gradnjo in napredek proizvodnih kapacitet in smatra, da je to njegova naloga

Stanovanjski bloki na Plavžu so vseljeni

Veseljje in razočaranje - vse hkrati

Zadnje dni starega leta so se naši sodelavci selili v edino še nevseljeno stopnišče novih stanovanjskih blokov Železarne Jesenice na Plavžu. Bila je sobota. Dvajset srečnih lastnikov novih stanovanj se je zbralo, da sprejme ključje in prevzame stanovanja ali garsonjere. Dvajset nestrpnih, ki niso mogli dočakati tega srečnega trenutka, ki so veselo stiskali v roke toliko zaželjene ključje in se razšli po vseh petih nadstropjih, da si čimprej ogledajo svoje novo domovanje. Sreča jim je sijala iz oči, sreča, ki se je marsikomu skalila, ko si je dobro ogledal vse prostore. Številne pomanjkljivosti, ki zmanjšujejo vrednost in udobnost res modernega stanovanja, so bile vzrok temu.

Tako je bilo skoraj v vseh devetih stopniščih treh novih blokov, ki so sprejeli stanovalce lani proti koncu leta. Do takrat so imeli ti bloki le številke in sicer št. 34 — blok, ki ga je zgradilo podjetje Gradis, št. 38 — blok, ki ga je zgradilo podjetje Sava in št. 39 — blok, ki ga je gradilo podjetje Gorica, zato jih bomo pod temi bolj udomačenimi nazivi tudi obravnavali.

Srečni in razočarani hkrati, tako smo zapisali v naslovu, so bili stanovalci. Srečni, da so končno le dobili stanovanje in razočarani ob različnih pomanjkljivostih, ki jih največkrat ni mogoče razumeti. Kakšne so bile te pomanjkljivosti? Navedimo jih nekaj, ki jih lahko imenujemo skupne za vse tri bloke in smo jih povzeli po zapisnikih o tehničnem prevzemu stavbe:

- nepravilno zaključen parket, med ploščicami prihaja na površje bitumen;

- slabo izvedena slikarska in plesarska dela s še slabše narejenimi popravki;

- okrušene kadičke in kadi;

- odrgnjena in razbita ogledala;

- slabo izveden omet;

- slabo tesnenje oken in vrat;

- različno odrezana balkonska vrata itd.

Takih in podobnih pomanjkljivosti je v vseh treh blokih dovolj, zato tudi vzrokov za razočaranje.

Dodajamo pa še tole: v bloku 34 je pod v otroški sobi enega izmed stanovanj dvignjen, v drugem stanovanju je školjka v stranišču počena, tretji stanovalec ima kriva balkonska vrata. Sploh lahko ugotovimo, ne le za ta blok, da je kvaliteta obrtniških uslug slaba, lahko opazimo veliko nepotrebnih poškodb, ki so posledica malomarnosti in skrajne nepazljivosti pri delu. Prav tako lahko pa tudi ugotovimo slabo kvaliteto vgrajenih elementov. Tudi za blok št. 39 bi lahko našteali še številne pomanjkljivosti, drobne in na videz nepomembne, prav gotovo pa prav tako tudi nepotrebne.

Najbolj pomanjkljiv pa je v tem oziru blok št. 38. Oglejmo si posebej nekaj zapisnikov in pripomb, ki jih vsebujejo zapisnik o tehničnem prevzemu stavbe in zapisniki o predaji in prevzemu stanovanj:

- teraco tlak je neočiščen,
- v nekaterih kopalnicah ni vgrajenih zračnikov,

- pri vzdanih omarah so nekatere stene zidane poševno, zato omare izstopajo, prav tako je poševno vgrajeno okno v spalnici dvosobnega stanovanja v tretjem nadstropju tretjega stopnišča,
- prosoje »stanovara« so slabo položene in pomanjkljivo zamahe,

- keramične ploščice niso enakega barvnega tona,

- visini vgrajene stopnice in teraco počesta nista vsakajena,

- čelna stran balkonov na severni strani ni zaključena v isti vertikalni ravni itd.

Seveda je bilo precej teh pomanjkljivosti, če popravimo, tako so, čeprav ne v celoti, popravili okrušene stopnice, ponovno zalili prosoje »stanovara«, popravili oplesk in se druge pomanjkljivosti, vendar se ti popravki močno poznajo. Dejstvo je, da je bilo veselje stanovalcev skaljeno in so se upravičeno spraševali, kako je kaj takega sploh mogoče.

Če k vsem navedenim pomanjkljivostim dodamo, da so bili stanovalci prvih dveh stopnišč bloka 38 dvanaest dni po vseitvi še vedno brez vode, ker tretje stopnišče ni bilo vsejeto zaradi pomanjkljivosti, potem o trativu, da so se upravičeno pritoževali, ni mogoče dvomiti. Podobno se je zgodilo tudi stanovalcem tretjega stopnišča tega bloka, ki so bili razočarani tudi zato, ker v šestih stanovanjih še vedno nimajo korit v kuhinji. Res je, da temu ni kriv proizvajalec, ker pa korit ni mogoče dobiti. Res je pa tudi, da vse te pomanjkljivosti zelo zmanjšujejo vrednost in udobnost sicer moderno urejenega stanovanja.

Ob vsej tej graji pa moramo zapisati, da ima veliko število pomanjkljivosti svoj izvor v dolgotrajni in večkrat prekinjeni gradnji, kar je posebno občutno vplivalo na vskladiščene gospodinske aparate in stanovanjske elemente. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev so morala gradbena podjetja prekiniti z delom, zapuščati delovišče in ga ponovno urejevati, kar je brez dvoma gradnjo tudi precej podražilo. To pa so poleg tega izkoristili tudi otroci, ki so ob takih prekinitvah pridno odnašali na Odpad vse, kar se je odnesti dalo

in kar so lahko vnovčili.

Mnogo je vzrokov, še več pa opravičil, za vse pomanjkljivosti, ali skratka za kvaliteto zelo slabo opravljeno delo, ki je najslabše prav v bloku št. 38. V dokaz še nekaj pomanjkljivosti v tem bloku, ki jih vsebuje zapisnik

kov, okvar na bojlerjih, električnih štedilnikih, zamašena dimnika v trisobnem stanovanju v prvem nadstropju tretjega stopnišča, okrušena zidovja, odlepljenega filca sploh nismo omenili.

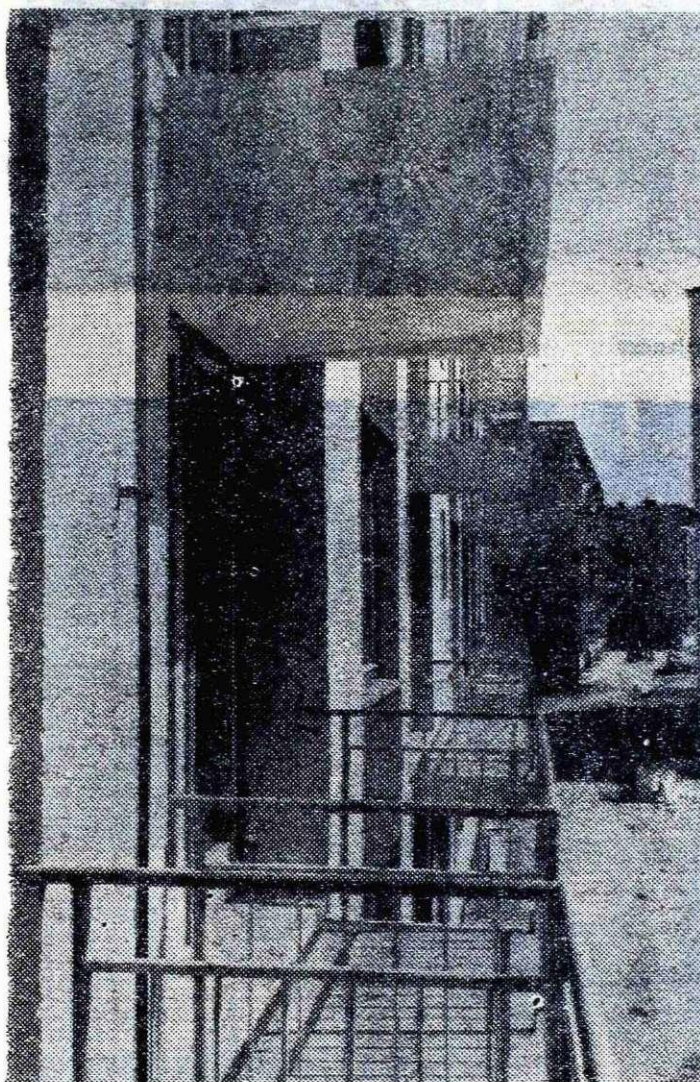
Ko sem se pogovarjal s stanovalci vseh treh omenjenih

zorni organ in železarna kot investitor. Ne morejo se oiresti občutka, da so si vsi premalo prizadevali in da so vsi krivi za opisano stanje ter smatrajo, da bi morali sabeti v prihodnje za boljše sodelovanje in tudi za bolj nemoteno gradnjo.

Zakonec pa še tole: V zapisnikih o tehničnem prevzemu stanovanjskih blokov iz vrsto let ugotavljamo enake pomanjkljivosti. Zakaj jih sploh ugotavljamo? Mar ne zato, da bi bilo naše delo vedno bolj kvalitetno. Res je skrajni čas, da prenehamo s takim načinom in da začnemo bolj ceniti ogromna finančna sredstva, pridobljena z delom delovnega človeka, ki jih vlagamo v stanovanjsko izgradnjo, ki jih vlagamo dobronamerno za izboljšanje življenjskega standarda delovnega človeka — proizvajalca.

Se enkrat je treba poudariti, da krivda za vse te pomanjkljivosti ni le na proizvajalcih, torej na gradbenem podjetju, ker se tudi gradbena podjetja borijo z različnimi težavami. Posebno težavo predstavljajo obrtniki. Kvaliteto obrtniških del je skoraj nemogoče izboljšati, ker ponudnikov za ta dela nikoli ni dovolj in jih le s težavo sploh dobijo. Zgodilo se je, da so teracerji prav ob gradnji sedanjih blokov zavrli dela najmanj za dva meseca. Ker ni izbire in ponudb, tudi kvaliteto del ne morejo ocenjevati tako kot bi jo lahko, ker mnogi obrtniki ob takem očitku grozijo z odhodom in opustitvijo del. Torej težave so povsod, povsod pa je tudi premalo odgovornosti in zavesti pri opravljanju dela.

Ob zaključku naj zapišemo, da ni bil naš namen zmanjševati prizadevnost tega ali onega podjetja, pač pa smo želeli s tem sestavkom javno opozoriti na nepravilen odnos posameznika ali skupine do družbene lastnine, do sredstev, ki jih je ustvaril delovni človek s svojo prizadevnostjo, z odgovornim in zavestnim delom. R.N.

Plavž je skoraj v celoti pozidan, zato je skrajni čas, da uredimo tudi okolico

o tehničnem prevzemu stavbe:

- podometni ventili niso niso nameščeni v pravi višini, zato tudi keramične ploščice niso pravilno zaključene in se rozete ne prilegajo,

- štiri lončene peči so priključene nepravilno,

- kletni prostori niso dokončani: tlaki niso ravni, vogali so zelo grobo izdelani, pri vratih manjkajo kotniki, tlak jaška nima premaza, stene v nižjem delu kleti so neometane,

- okenske police so vgrajene prešibko in se majojo, pri nekaterih voda sploh ne odteka,

- omet okrog izpustov pri bojlerjih je v več primerih nezaključen,

- več štedilnikov je »obešenih« na tuljavo dimnika, ker je le-ta vgrajena previsoko,

- stiki keramičnih ploščic niso zaliti.

Naj bo dokazov dovolj, sicer pa bi jih lahko še naštevati, saj okrušenih štedilni-

blokov, so mi skoraj vsi enako dejali, da ne morejo razumeti, kako je sploh mogoče, da do takih pomanjkljivosti in nepazljivosti pri delu pride. Zanima jih, kaj o tem menijo gradbena podjetja — proizvajalci, Zavod za stanovanjsko izgradnjo kot nad-

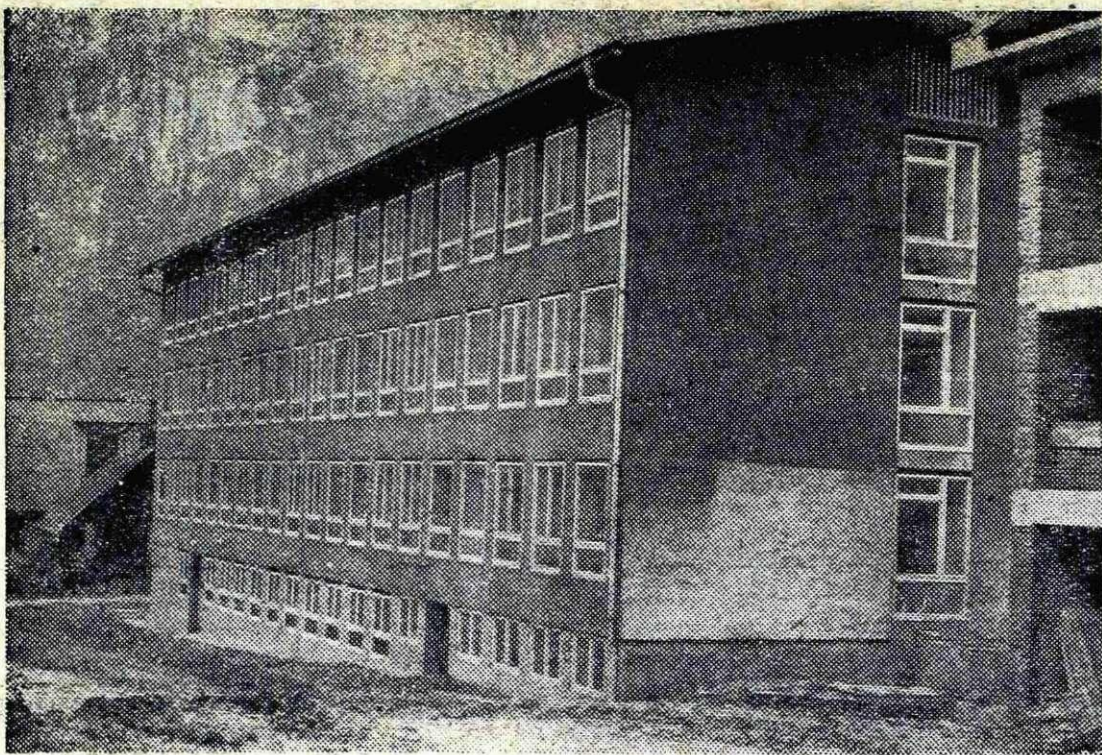
Jesenice in III. jugoslovanske pionirske igre

(Nadaljevanje s 4. str.)

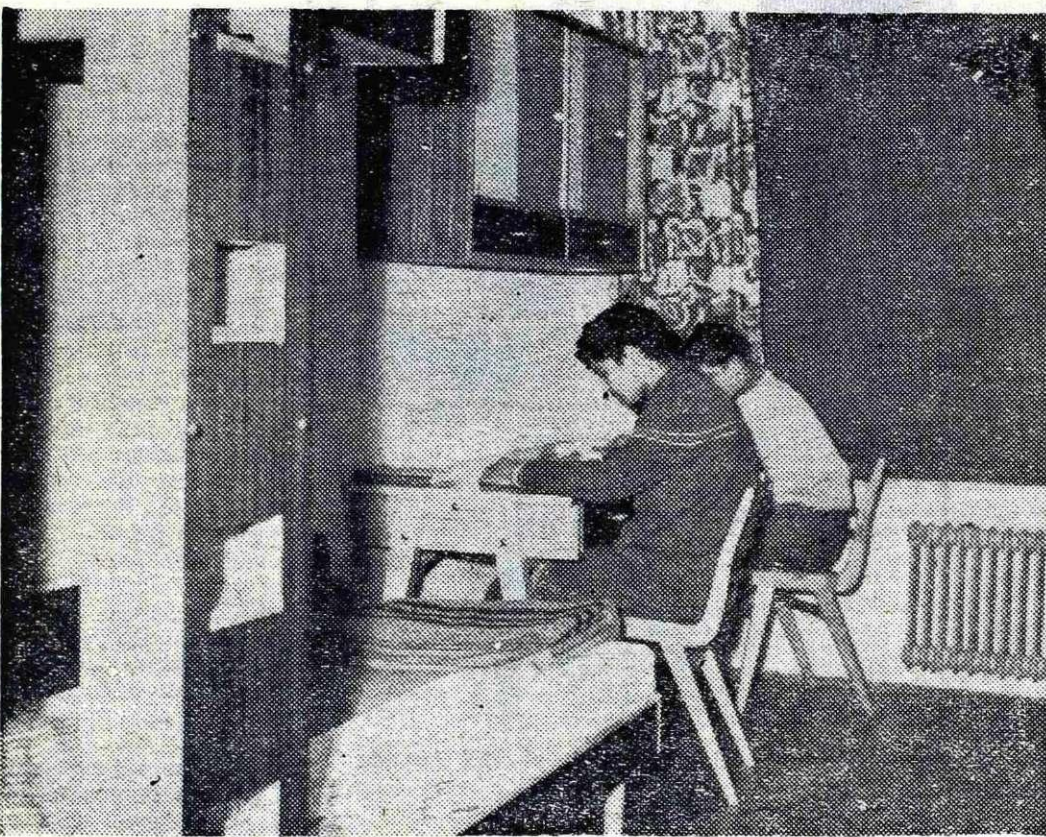
v katerih bi lahko razvijali svojo aktivnost.

Občinski odbor LT na Jesenicah bo moral v času III. pionirskih iger opremiti nove tehnične delavnice v novi šoli v Mojstrani, ustvaril pa je že pogoje za delo elektro-radio, foto in letalsko-brodarsko modelarskega krožka v Kranjski gori. Radi pa bi začeli z aktivnim delom tudi v krajevnih in stanovanjskih skupnostih.

V času letnih skupščin društev, klubov, sekcij in krožkov ljudske tehnike so si posamezni navdušeni ljubitelji zadali obvezo, da bodo povečali aktivnost v vseh sektorjih kljub objektivnim težavam in da bodo zaključili III. pionirske jugoslovanske igre prav tako uspešno kot so jih s IV. zletom LT Gorénjske tudi začeli. Želimo, da ob skupni pomoči nas vseh v tem tudi uspeji.

Sedaj je v Domu učencev 120 gojencev

Zaradi pomanjkanja skupnih prostorov ostane učencem le spalnica za naloge in učenje

Obisk v Domu učencev Kako živi mladi rod

Metalurška industrijska šola na Jesenicah je bila ustanovljena leta 1938, za vzgojo kvalificiranih strokovnih kadrov za potrebe predvojne KID. Internat je bil ustanovljen leta 1943. Svoje prostore je imel v stavbi — cesta Železarjev 28 (danes gostinska enota Železarne Jesenice). Zgradba je bila last Železarne Jesenice in ni bila zgrajena v ta namen, vendar je tedaj odgovarjala glede na število gojencev.

Po osvoboditvi, ko so zaradi naglega razvoja železarne postale potrebe po kvalificiranih metalurških kadrih vedno večje, se je vpis na šolo izredno povečal. V šolskem letu 1949/50 je imela šola 476 učencev, internat pa 314 gojencev. V tej dobi planskega gospodarstva so postali izredno pereči šolski, delavniški in internatski prostori, ko so morali sprejeti pod streho tako veliko število učencev.

Po investicijskem programu petletnega plana Železarne Jesenice je v letu 1947 Železarne Jesenice imela v načrtu, da zgradi za vzgojo kadrov šolski kombinat, ki naj bi obsegal učne šolske delavnice za praktično delo, šolsko poslopje za teoretični pouk in Dom učencev. Vsi načrti in gradbeno dovoljenje so bili odobreni leta 1947. Od vseh objektov je bila leta 1949 zgrajena le šolska delavnica, ki je bila pozneje preurejena tako, da so danes v njej delavnice in učilnice za teoretični pouk. Dom učencev zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ni bil zgrajen in je gostoval do leta 1948 v stavbi Železarne Jesenice (gostinska enota), po letu 1948 pa je bil v barakah Podmežakljo vse do leta 1953, ko se je število gojencev zmanjšalo na 79. Nato se je ponovno preselil v stavbo Železarne Jesenice (gostinska enota), kjer je bil pred letom 1948. Zmogljivost prostorov je bila primerna za 38 postelj.

Glede na perspektivni plan v šolstvu, da bo metalurška industrijska šola republiškega značaja (večji pritok učencev iz oddaljenih krajev) ter

da bo Dom odprtega tipa, je bila dana zamisel, da se zgradi Dom, ki bi imel zmogljivost 240 postelj.

Načrti so bili izdelani leta 1958, ko so začeli novi dom tudi graditi.

Glavni investitor je Železarne Jesenice, kot soinvestitorji pa so prispevali za gradnjo doma še republiški sklad, sklad OLO Kranj, sklad za šolstvo Jesenice.

Dom učencev ima po načrtu 3 objekte, ki so povezani z zveznimi hodniki:

Objekt I., ki je namenjen za upravno zgradbo (upravni prostori, učilnice, knjižnica, kuhinja, jedilnica, dnevni prostori, skladišča, kurilnica za centralno gertje)

Objekt II. in III., ki bi služila kot stanovanjski prostori za gojence z zmogljivostjo 240 postelj.

Do danes je bil dograjen samo objekt III. (zmogljivost 120 postelj), kamor smo se preselili ob koncu leta 1961. Ostali objekti so že pod streho, žal pa ni razumevanja, da bi te objekte dokončno zgradili in jih izročili svojemu namenu. Na teh objektih se dela materialna škoda, gradnja pa je iz leta v leto dražja.

V objektu III je dobilo za čas šolanja svoj življenjski prostor 120 gojencev, in sicer: učencev poklicne industrijske šole (ŽIC) 49 učencev tehnične srednje šole (ŽIC) 13 učenk gosp. centra Bled, oddelek Jesenice 6 učenk šole za zdravstvene delavce Jesenice 12 praktikanti Železarne Skopje 40

Skupaj 120

Gojenci in go, deljene po nad, v pritličju pr, lezarne Skopje, v I. nadstropju in TSS,

v II. nadstropju, ke in začasno t, letnika PIŠ.

V kratkem č, praktikanti iz Skopje preselili bo, s tem pa bo kaj prostih zm, učence jeseniki

Življenje goj, odvijajo po pos, vzgojnem progr, in dnevnem ed, Dom učencev

skupnost goj, svet (izvršni pr, in 5 delovnih k, delajo po vira, uspehov, za kul, vo, za šport, p, šanja in delov, gospodarstvo.

Strokovni k, (upravniki — vz, ravnavna nastale, bleme in vsklaj, teljev po vzo, mu.

Namen »Doma, omogočiti šolan, ostalih šolah, učencem, ki l, majo svojega s, lišča, vsestrans, k oblikovanju, z, stične osebnosti, humanizmu, en, njih in družni

Zaradi pomanjkanja skupnih prostorov ostane učencem le spalnica za naloge in učenje

SVARUN

LETO 1959

MI
IN
ONI

Pričinja se čas, ko najdejo tujci pot v najnedostopnejše in najskrivnejše koticke naše dežele. Srečujemo jih na cestah, ki še niso vrisane na nobeno karto in dobimo jih na nenaseljenih otokih. Pri osamljenih ribičih, ki še niso bili gostitelji nobenemu domačemu človeku, se oglasi angleški zdravnik, nemški profesor in francoski trgovec. Našo deželo so pretaknili do obisti in še kar naprej šarijo po njej.

Opoldne je izplula iz splitske luke potniška ladja Aleksa Santič. Zarezala je valove proti Reki. Na krovu je bilo polno turistov. Večina se jih je drenjala ob ograji in se ozirala po belih mestnih zidinah v opoldanski pripeki. Skupina potnikov, ki se je vkrcala v Makarski, obžaluje, da si ne more ogledati tako mičnega mesta in nekdo zakliče:

»Avidere. Hüßches Stadt!«

Cisto zadaj na krmi sta se utaborila dva priletna moža s pretečimi obrazi in telesi. Na svitek vrvi sta položila kovček in si napravila mizo za steklenico vina, kruh, sir, salamo.

»Pij, Tone!« je dejal mlajši, trdneje grajen. Pomolil je sopotniku steklenico in ga spodbujal, naj le napravi dovolj dolg požirek. »Se spomniš, kako si šestnajstega o božiču pribežal s Krna? Mi, doli pri jezeru, smo ravno dobili božični proviant — komis in rum. Pomisli, takrat sem ti lahko dal za božič komaj požirek ruma. Le potegni, da nadomestiva, kar sva v tistih letih zamudila!«

»Bilo je, bilo,« je prikimal starejši. S hrptom roke si je obrisal brke in na prigrivanje spet nastavil grlo steklenice k ustom.

Potem sta obujala spomine na Krn, Sabotin in Doberdob, pa na Galicijo, marškompanije in lazarete. Polovico mlajši mož, ki je slonel ob ograji in sprva samo z

zanimanjem poslušal njune spomine, se je kmalu pridružil pogovoru, dodal svojo steklenico k njuni in kljub razliki v letih so si imeli kmalu mnogo povedati.

Ko se je sonce nagnilo v zaton, je ladja pristala v Zadru in na krmo je prišel priletan major z odpeto bluzo in privihanimi rokavi. Malo se je razgledal, si poiskal prostor in družba je hitro narasla. Pogovor je tekel dalje. Malo o Sabotinu in Krnu, malo o bojih za Knin in Trst. Major je potegnil iz svoje torbe steklenico maraske in komandiral pitje.

Počasi se je bližal večer in galebi so si prišli iskat večerjo. Približali so se ladji in sedali na vodo, če je njihovo bistro oko opazilo na njej kaj užitnega. To pozno popoldne potniki niso bili kaj prida radodarni in ladijska kuhinja tudi ne.

Cetvorica na krmi je razumela nemir ptic. S kosi kruha so stopili k ograji in pričeli drobiti koščke v vodo. Major je preizkušal ptičjo

veščino. Koščke zrak in opazoval, pot naravnost v tem so delali ta iz družine.

Težko bi bilo takrat začutil sl, imel galeba v ol božal. Potem li na prostranstva. Vendar je četvor, osvojila. Major j vrvico, eden obe, pravil primeren, vezali sir na vrv, da vržejo svojo, bi jo bili vrgli, d, kar precej hud i

Njihove pripra, zoval nek dvajset, je sonce komaj, mlečni polti. Re, in zviška je opoz, pusti ptice v mi, Eden izmed ve, vrnil, naj se ski

od železarjev?

in gojenke so razpo nadstropjih: ičju praktikanti Že-kopje, dstropju gojenci PIS

nadstropju pa gojen-časno tudi gojenci I. IS.

tkem času se bodo nti iz Železarne preselili v svojo stav- n pa bomo imeli ne- stih zmogljivosti za eseniških šol.

je gojencev Doma se o poslovniku Doma, i programu, hišnem em redu,

ičencev ima domsko gojencev, domski ršni organ 9 članov) vnihi komisij, katere o vršanja učnih za kulturo in zaba- port, politična vpra- delovne akcije ter stvo.

vni kolegij Doma k — vzgojitelji) ob- nastale vzgojne pro- vsklaja delo vzgoji- o vzgojnem progra-

»Doma učencev« je i šolanje na ŽIC in šolah na Jesenicah, , ki v kraju šole ni- ojeja stalnega biva- estransko prispevati vanju zdrave sociali- sebnosti, sloneč na mu, enotnosti, oseb- ružbenih interesih.

pomanjkanja skup- storov se življenje v e raje razvijati po- rmalno, ker gojen- gojenkam zaenkrat samo spalni prosto- stor, kjer imamo se- a možnost ogleda TV a. Seveda ta prostor jo uporabljati vsi go- ma naenkrat, saj je in odgovarja le za) gojencev.

vsii gojenci in go- o vključeni v razne e organizacije, kot ta-

bornike, športne klube, LT, gojenci in gojenke nimajo ZMS itd., kjer se v prostem lastnega zaslužka in so od- času, ki ga ni veliko zaradi visni od staršev. Večina go- urnika v šolah, vsestransko jencev je enostranska ali obo- izpolnjujejo in rekreirajo. jestranska sirota (ločitve, NOB itd.).

V Domu ima začasno po- Vsak gojenec dobi dnevno slovne prostore (2 sobi) tudi tri obroke hrane, ki so ob- občinski komite ZSM, ki so cicer namenjeni za sprejem pravljeni po kalorični in vi- staršev in za govorilnico. taminski vrednosti.

Vsako nadstropje ima 10 Problem vzgojnega dela z sob s štirimi ležišči, prostor gojenci se pojavljajo: s policami za čevlje in oseb- 1. pri preveliki starostni raz- no garderobo, prostor za čiš- liki gojencev od 14 — 34 let, čenje čevljev, stranišče s tre- 2. teoretični pouk in praksa 3. kajenje — kartanje (sta- mi školjkami, umivalnico in trajata po šolah, katere obi- rejši gojenci), kopalnico s tremi tuši. Kopal- skujejo gojenci preko celega dneva od 5.30 — 21.30, 4. pomanjkanje družbenih 5. neurejenost okolja Doma 6. problem tople vode, 7. precejšnje težave nam

V vsakem nadstropju ima vzgojitelj svoj prostor za pre- nočitev in prostor, kjer se lahko pogovori s posamezni- mi gojenci.

V kletnih prostorih pa je začasno uprava Doma z ad- ministracijo, čajna kuhinja (kjer začasno pripravljamo zajtrk in ga tudi delimo, go- jenci zajtrkujejo stoje, skla- dišče postelj, perila, shrambe za kovčke in športne rekvizite. Ti prostori so dejansko namenjeni za bolniške pro- store.

Kuhinjo in jedilnico ter skladišče prehranbenih arti- klov pa imamo še vedno v starem internatu oziroma se- danji stavbi gostinske enote Železarne Jesenice, kjer deli- mo gojencem kosilo in večer- jo. Ti prostori ne odgovarja- jo več tehničnim in sanitarnim predpisom. Zaradi od- daljenosti pa imamo precejš- nje težave pri organizacij- skem delu Doma.

Oskrbnina v Domu znaša 11.200 din, kar pa seveda ne krije vseh stroškov. Razliko krije ŽIC, drugih dotacij pa nimamo, razen, da enega vzgo- jitelja plača okraj iz svojega sklada. Višjo oskrbnino ali ekonomsko ceno oskrbnine bi bilo zelo težko določiti, saj

Učni uspehi gojencev niso povsem zadovoljivi. Pozna se, da so gojenci obiskovali osem- letko v raznih krajih Slove- nije in tudi drugih republi- kah. Precejšnje težave pov- zroča znanje jezika oziroma osnovnih predmetov, da ne govorimo o tehničnih pred- metih.

Vsak gojenec, ki zapusti Dom po šolanju, se je prav gotovo prevzgojil v dobrega delovnega človeka naše socia- listične ureditve. Svoje po- glede na svet in družbeno ureditev ter samoupravljanje pa bo s pridom koristil na bodočem delovnem mestu in v družbenih organizacijah.

Vprašanje ureditve Doma učencev — od dograditve vseh objektov do opreme

prostorov za življenje in de- lo mladih delavcev — ni sa- mo skrb in dolžnost vodstva ŽIC in Doma, ampak vse je- seniške družbe. Dom s pred- videno zmogljivostjo dvesto štirideset mladincev zaradi nejasnih koncepcij gradimo že šesto leto a naši mladi učenci in delavci pa v mno- gih primerih stanujejo skraj- no neurejeno in nimajo naj- manjših možnosti za dobro vzgojo in oskrbo.

Verjetno ni samo dolžnost Železarne Jesenice, ampak tudi ostalih v komuni, da bi ta potreben in važen objekt dokončno zgradili in dali mla- dini v koristno uporabo. Mi vsi stalno tožimo, da nam mladi delavci bežijo z Jesenic — pri tem pa ničesar ne ukrenemo, da bi jim nudili najmanj, kar od družbe pri- čakujejo, to je prijeten dom, splošno in strokovno vzgojo in pomoč na poti v življenje.

Brez teh prizadevanj druž- be pa ne smemo pričakovati takih uspehov kot naj bi jih mladi rod železarjev lahko hitro povrnil.

Medtem je major vztrajno silil v enega izmed veteranov: »Kazi ti meni, šta oče taj švaba! Bar jedno riječ mi protumači, da mu je onda, majka ga...«

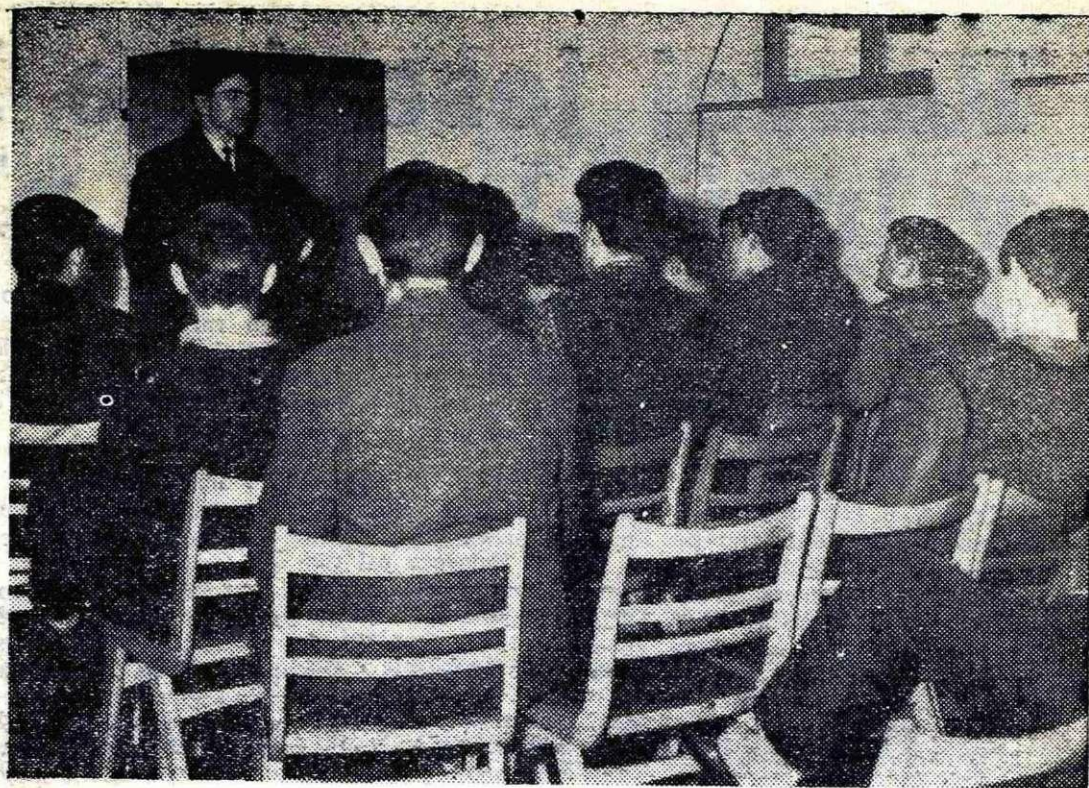
Veteranoma prve svetovne vojne je vrelo popito vino in eden je jez- no stopil korak naprej.

»Če se mi ne pobereš, ščene, švab- sko...« je zagrozil. Najbrž bi bil v naslednjem hipu ob izdatni po- moči majorja že nekaj naredil, da ni stopil vmes tisti mlajši iz druž- be in obrnil dogodke v drugo smer.

»Povej mi, ti zelendrga, se voziš na jugoslovanski ladji?« je pobaral Nemca.

Ta je precej dolgo okleval in si skušal pojasniti nenaden preokret dogodkov ter na videz neumestno vprašanje, a potem je moral reči: »Da.« Kaj mu je drugega preostalo.

»Pa povej še to, ali plove tale ju- goslovanska ladja po jugoslovans- kem morju?«

Tudi prostor, v katerem imajo sestanke in televizor, je pretesen, saj lahko sprejme naenkrat le 40 učencev

prostorov za življenje in de- lo mladih delavcev — ni sa- mo skrb in dolžnost vodstva ŽIC in Doma, ampak vse je- seniške družbe. Dom s pred- videno zmogljivostjo dvesto štirideset mladincev zaradi nejasnih koncepcij gradimo že šesto leto a naši mladi učenci in delavci pa v mno- gih primerih stanujejo skraj- no neurejeno in nimajo naj- manjših možnosti za dobro vzgojo in oskrbo.

Verjetno ni samo dolžnost Železarne Jesenice, ampak tudi ostalih v komuni, da bi ta potreben in važen objekt dokončno zgradili in dali mla- dini v koristno uporabo. Mi vsi stalno tožimo, da nam mladi delavci bežijo z Jesenic — pri tem pa ničesar ne ukrenemo, da bi jim nudili najmanj, kar od družbe pri- čakujejo, to je prijeten dom, splošno in strokovno vzgojo in pomoč na poti v življenje.

Brez teh prizadevanj druž- be pa ne smemo pričakovati takih uspehov kot naj bi jih mladi rod železarjev lahko hitro povrnil.

Zelo bi potrebovali primeren prostor za knjižnico

Loščke kruha je metal v pazoval, kako so si našli lost in odprte kljune. Po- elali tako še ostali trije e.

ni bilo ugotoviti, kdo je čutil slo po tem, da bi a v toki in da bi ga po- em la ga seveda izpuštil ranstva vodnih gladin. e četvorica predlog hitro Major je potegnil iz žepa en obeh veteranov je pri- meren kos sira in že so na vrv ter se pripravljali, svojo vabo. Brez dvoma vrgli, da se ni zgodil prej j hud incident.

priprave je namreč opa- dvajsetletni Nemec, ki ga komaj oplazilo po njegovi olti. Rezko, gospodovalno je opozoril četvorico, naj e v miru.

med veteranov mu je od- se skida.

Najbrž je to podkurilo mladega Nemca, da je svojo veliko ljubezen do vsega živega manifestiral v krep- kejši obliki. Slišati je bilo marsikaj o vandalih, barbarih, mučiteljih in neinteligentnih, ki nimajo najosnov- nejšega odnosa do živali.

Edini, ki nas ni razumel niti be- sedice, je bil major. Strupenost iz- bruha in ton mladega Nemca sta bila dovolj razumljiva, da je tudi on približno vedel, za kaj gre. Zato je čez čas zamahnil z vrvico in si- rom pred Nemčevim nosom in za- vihal rokave svoje bluže nad komo- lec.

Potniki na palubi so postajali na dogodek pozorni. Ko si je jel ma- jor vihati rokave, so začeli Nemci zapuščati krov in odhajati spod.

Tudi zaščitnika žive narave in bo- jevnika za spoštovanje naravne eti- ke je njegovo dekle vleklo za rokav in ga rotilo naj odide. A on si ni dal do sebe. Trdno je bil odločen dati barbarskim domačinom lekci- jo, kakršna jim gre.

Medtem je major vztrajno silil v enega izmed veteranov:

»Kazi ti meni, šta oče taj švaba! Bar jedno riječ mi protumači, da mu je onda, majka ga...«

Veteranoma prve svetovne vojne je vrelo popito vino in eden je jez- no stopil korak naprej.

»Če se mi ne pobereš, ščene, švab- sko...« je zagrozil. Najbrž bi bil v naslednjem hipu ob izdatni po- moči majorja že nekaj naredil, da ni stopil vmes tisti mlajši iz druž- be in obrnil dogodke v drugo smer.

»Povej mi, ti zelendrga, se voziš na jugoslovanski ladji?« je pobaral Nemca.

Ta je precej dolgo okleval in si skušal pojasniti nenaden preokret dogodkov ter na videz neumestno vprašanje, a potem je moral reči: »Da.« Kaj mu je drugega preostalo.

»Pa povej še to, ali plove tale ju- goslovanska ladja po jugoslovans- kem morju?«

java nemška ali naša, jugoslovans- ska?»

Kajpak je moral Nemec potrditi, da je res morje jugoslovansko. Po- kazalo se je, da bi se že skoraj vdal vztrajnim potegljajem za rokav, s katerimi si je njegovo dekle še kar prizadevalo, da bi ga spravila proč. Pa je šlo za to, da izpelje svojo lekcijsko do konca. Je pač moral vztrajati.

»In zdaj povej, plovijo ti tule za ladjo jugoslovanski galebi?« se je nadaljevalo zasliševanje.

»Plovejo,« je odvrnil Nemec in njegov glas je postajal vse bolj ze- len.

Na to je prišla lekcijska. Lekcija, ki je bila vse drugačna od tiste, ki jo je pripravil Nemec barbar- skim mučiteljem mediteranske fav- ne.

»Kadar bomo lovili in mučili nemške ptice na nemških morjih in nemških ladjah, takrat vpj in lajaj kolikor hočeš!« so rekli. Dokler se

pa voziš z našo ladjo po našem morju in nas opazuješ, kako se pri- pravljamo, da bomo pobožali naše- ga galeba in ga potem spustili na- zaj v svobodo, dotlej, zeleni turist, pa vedi, da si tu gost in da smo gospodarji mi. Ko se vrneš, pa vprašaj svojega očeta in strica, kaj so počeli med minulo vojno pri nas in potem razmišljaj o tem, kdo je barbar! In zdaj izgini!»

Ker si je major spet naredil nov zavih na rokavih in je gledal tako strupeno, da ni kazalo nič dobre- ga, se je po tem nauku Nemec vdal potegljajem svojega dekleta. Zginil je kar moč hitro pod krov in se pridružil svojim rojakom.

Nekaj mornarjev je opazovalo incident in eden njih je stal za vsak primer blizu rešilnega pasu. Major je namreč vztrajno ponavljal, da »če ga baciti u more (Nemca).«

Še žive pri nas ljudje, ki se zave- dajo, kdo je na tej zemlji gospo- dar in kdo gost. Prav bi bilo, da bi bilo takih ljudi več.

Razvoj jeseniške komune v luči 7-letnega plana

Osnovna ugotovitev, ki velja za jeseniško komuno, je enostranska razvitost gospodarstva. Zelo zmotno je mnenje in žal do pred leti tudi stališče, ki je bilo podkrepljeno z ukrepi v to smer, da gre za vsako ceno razvijati zgolj železarsko industrijo, ki ustvarja največ dohodka, da je tam zaposlitev najbolj zanesljiva itd. Danes nam je vsem jasno, da temu ni tako.

Težave, v katere je zašla ta industrija, konkretno pa železarna, ki se je po sto letih (skoro bo slavila 95-letnico obstoja) znašla skoro pred nerešljivim problemom — zastarelost strojev, naprav, vse večje konkurenca na domačem, zlasti pa na inozemskem trgu, odmaknjenost od surovinske baze in s tem v zvezi visoki stroški prevoza, zamrznjene cene itd., so zahtevale hitro in temeljito rešitev, sicer bi bil jeseniški železar primoran si poiskati zaposlitev v drugih tovarnah, ki so zrastle po vojni in imajo razumljivo mnogo prednosti (novi moderni stroji, izboljšani tehnološki procesi proizvodnje, surovine v bližini in drugo). Zaradi tega je bila rekonstrukcija nujna in hkrati edini izhod, da Jesenice še naprej ostanejo železarsko središče. Ne samo to. Z opravljeno rekonstrukcijo naj bi se povečal bruto dohodek na 60 oziroma celo na 70 milijard. Iz mase tega dohodka, kar je najbolj važno, pa naj dobi del odpadke za potrebe delovnega človeka, za razvoj komune, hkrati pa bo potrebno poskrbeti za redno vračanje posojila in obenem poskrbeti, da ne ostane samo pri tem. Vključitev v mednarodno delitev dela, ostati stalno konkurenčni na svetovnem trgu, zadolžuje ta kolektiv, da proizvodne stroške znižuje, da spremlja

vse tehnične dosežke, da bolj ko kdaj prevzema tudi lastne pobude delavcev pri raznih racionalizacijskih postopkih in iznajdbah. To pa pomeni, da tudi po končani rekonstrukciji nadaljuje z razširjanjem in izpopolnjevanjem proizvodnje, ker le tako bo mogoče iti v korak z zahtevami notranjega in zunanega trga. Nobena skrivnost ni, če povemo, da proizvodnja brez poprejšnje analize potreb tržišča, še zlasti zunanega, vodi v stagnacijo, ker se mora tudi socialistično gospodarstvo podrediti zakonitostim in povpraševanju. Seveda vse to velja za celotno gospodarstvo in zato tudi za gospodarstvo v naši občini.

Če smo vse to spoznali in se iz tega tudi že kaj naučili, potem nam mora biti taka ugotovitev osnovna podlaga pri sestavljanju sedemletnega plana. Vsa sredstva bo potrebno razporediti v izgradnjo in proizvodnjo tistih gospodarskih panog, ki proizvajajo blago, ki ga trg potrebuje in po njem povprašuje, ker le taka proizvodnja hitro vrača vložena sredstva. Pri tem bomo morali biti brezkompromisni in odločni, prenehati z dejavnostmi, ki so slabo akumulativne in ne prinašajo dohodka, še zlasti ne za razširjeno reprodukcijo, ki je temelj napredka in razvoja.

Upoštevač doseženo stopnjo razvoja gospodarstva v občini in možnosti, ki jih imamo, bo sedemletni plan za črtal osnovno smer, ki bo obsegala:

V INDUSTRIJI:

- dovršitev rekonstrukcije železarne, glavne veje gospodarstva v občini;
- razširitev in polno izkoriščanje hidrocentrale Moste;
- ustanovitev samostojnega podjetja za proizvodnjo žilindraste opeke in drugih elementov z uporabo žilindre za potrebe gradbeništva;
- reorganizacija obstoječih obrtno kovinskih predelovalnih obratov (Zavod za zaposlovanje invalidov in drugih oseb, Kovinoservis) z ustrezno razširitvijo v industrijsko predelovalno podjetje z bruto proizvodnjo 1 milijarde.

GOZDARSTVO V KMETIJSTVU IN

V kmetijstvu s pospešeno arondacijo in komasacijo skupno s komuno Radovljica združiti vse komplekse zemlje, predvsem na žirovniškem področju in z načrtnim kolobarjenjem in gnojenjem večjih površin doseči povprečno jugoslovansko stopnjo pridelkov na ha.

Istočasno intenzivneje nadaljevati s selekcijo živine, ki bo dajala prav tako vsaj povprečno jugoslovansko količino mleka. Zato bo treba zgraditi še nove hleve. Obenem bo treba izpopolniti strojni park, da bo mogoče pravočasno in z minimalnim številom delavcev opraviti vsa dela.

S pospešenim razvojem socialističnega kmetijstva do-

seči popolnoma osamosvojitve in kriti predvsem vse potrebe domačega trga, hkrati pa dokončati diferenciacijo kmet — delavec.

S kooperacijo zajeti vse tiste kmete, ki imajo posestva izven interesnega območja.

V gozdarstvu opraviti podružabljanje vseh zasebnih gozdov, da bo tako mogoče kompleksno gospodariti. Vskladiti eksploatacijo s stopnjo prirastka. Za predelavo modernizirati žago v Belci in predelovalni obrat v Mojstrani. Za potrebe zasebnikov in gospodarskih organizacij v občini urediti odkup vseh potrebnih asortimentov in dimenzij lesa.

V GRADBENISTVU

Z modernizacijo, uporabo novih elementov, boljše organizacijo dela (gradnje na večjih kompleksih) usposobiti podjetje Sava, da bo zmoglo prevzeti vsa dela v občini. To pa pomeni, da bo moralo to podjetje letno prevzeti za okrog 2 in pol milijarde del kot bo to terjala normalna potreba po gradnjah, ko bo dovršena rekonstrukcija železarne.

V PROMETU

Usposobiti enoto Ljubljana transport (Avtoservis Jesenice), da prevzame vse avtobusne linije:

Čudno poslovanje podjetja Ljubljana transport

Že v novoletni številki smo objavili vest o podražitvi avtobusnih prevozov. Za osvežitve ponovimo. Podjetje Ljubljana transport, ki je po priključitvi Avtoservisa Jesenice prevzelo avtobusne prevoze delavcev iz okoliških krajev na delo in z dela, je 25. decembra poslalo dopis, v katerem obvešča Železarno Jesenice, da bo po novem letu opravljalo te prevoze le pod pogojem, če plačamo za vsako progo povprečno 180 kilometrov dnevno in sicer po 200 dinarjev za kilometer. Še huje je to, da je bil postavljen rok pristanka na te absurde, da ne rečemo oderuške pogoje na 26. december. Časa je bilo torej le en dan, čeprav gre za pomembno odločitev, o kateri mora sklepati centralni delavski svet. Kako nemogoči so ti pogoji, naj ponazorimo nekaj podatkov o dosedanjih prevozih in višini predvidene podražitve:

Do sedaj smo plačevali mesečno 2.617.287 dinarjev za 20.700 dejansko prevoženih kilometrov; po novih pogojih pa bi morali plačati 5.400.000 dinarjev za 27.000 km. Plačali bi torej poleg dejanske prevoženih še 6390 km več. Pod takimi pogoji znese podražitev kar 106,3 %.

Rateče—Ljubljana — 60 demkrat dnevno,
Jesenice—Zagreb — enkrat dnevno,
Rateče—Bleč—Begunje — v sezonah dvakrat dnevno,
vse prevoze delavcev železarne in drugih podjetij,

enkrat dnevno Kranjska gora—Trbiž,
enkrat dnevno Radovljica—Beljak,
izletniške vožnje, taksi službo,
v sezoni Kranjska gora—Piran.

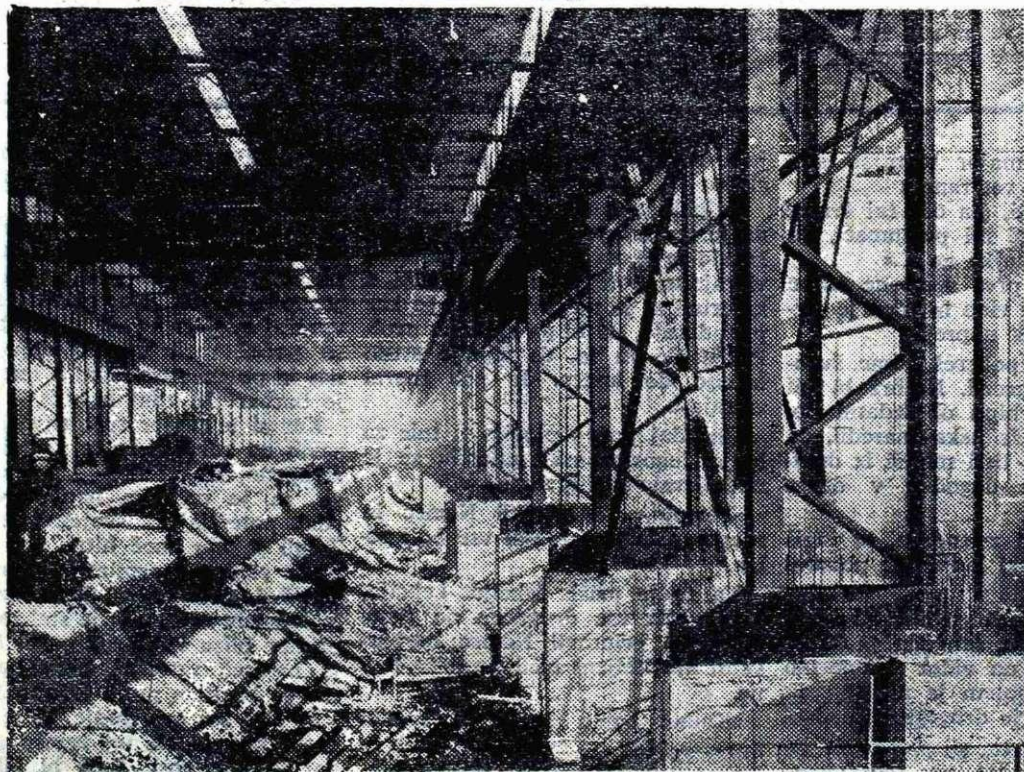
Organizira servisno delavnico za popravila motornih vozil vseh vrst na Jesenicah in v Kranjski gori s stalno dežurno službo. Vpelje lastne letoče servisno popravilno službo na lokaciji Rateče—Radovljica.

Urediti PTT omrežje — kabel Jesenice—Kranjska gora, nova stavba v Kranjski gori. Izpopolniti sistema žičnice na pobočju Vitranca z novogradnjami vlečnic in sedežnic na Vršič, v Podkorenu, v Ratečah, na Črnem vrhu in Mojstrani. Z izgradnjo zvezne magistrale rešiti problem cest skozi našo komuno.

V TRGOVINI

- združitev podjetij in ureditev specializacije,
- gradnja javnega skladišča,
- gradnja srednje velike trgovske hiše na Jesenicah,
- gradnja novih trgovin v Kranjski gori, na Jesenicah, Blejski Dobravi, Gozdu, Ratečah in Podkorenu,
- ureditev prodaje turistično zanimivega blaga na obmejnih prehodih.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Z rekonstrukcijo železarne se bodo povečale tudi možnosti za razvoj komune

Veliko potreb, toda malo denarja

Krajevni odbor SZDL na Javorniku je v ponedeljek 13. januarja organiziral širše posvetovanje o nekaterih komunalnih vprašanjih. Posvetovanje je bilo dobro obiskano, v razpravi pa sta sodelovala tudi predsednik občinske skupščine Jesenice Ludvik Slamnik, ki je ob zaključku odgovarjal na vprašanja ter predsednik občinskega odbora SZDL Roman Teržan.

Namen posvetovanja je bil, da predstavniki društev in organizacij opozorijo občinsko skupščino Jesenice ter vse merodajne, ki naj bi skrbeli za reševanje problemov, da so ti nujni ter da z njihovim reševanjem ne kaže odlašati.

Problematika Javornika in Koroške Bele je zelo pereča, toda na prvem mestu je treba omeniti gradnjo novega doma družbenih organizacij, ki je že pod streho. Če bi hoteli z deli nadaljevati, potem bodo letos morali imeti na razpolago okrog 40 milijonov dinarjev. Seveda bi na

terenu samem iskali še naprej možnosti, da bi čim več napravili s prostovoljnim delom, to pa bi tudi pocenilo izgradnjo doma.

Stanovanjska skupnost Javornik — Koroška Bela ima veliko težav predvsem z vzdrževanjem cest na območju obeh terenov, pomanjkljiva je razsvetljava, nimajo prostorov za servise, odprto in nerešeno vprašanje sta še vedno avtobusni postajališči na Koroški Beli in pod klančcem. Na obeh postajališčih bi morali zgraditi čakalnice. K navedeni problematiki so predstavniki Stanovanjske

skupnosti dodali še nerešeno vprašanje trgovskih prostorov na Koroški Beli, vzgojno-varstvene ustanove, adaptacijo šole itd.

Predsednik občinske skupščine Jesenice Ludvik Slamnik je v razpravi večkrat opozoril, da je treba vso problematiko zelo previdno reševati, predvsem zato, ker so letos v te namene na razpolago le minimalna sredstva. To velja za gradnjo novega doma družbenih organizacij,

čeprav je ta objekt uvrščen med objekte, ki jih bo treba čimprej dograditi. Predsednik občinske skupščine se je strinjal, da je treba asfaltirati Cesto talcev in Cankarjevo cesto na Koroški Beli, vendar imajo ceste na Koroški sedlo, k Mihovemu domu na Vršiču ter do novega pokopališča na Blejski Dobravi prednost. Pri izgradnji avtobusnih čakalnic ter urejevanju električne razsvetljave od Šporna do avto-

busnega postajališča na Koroški Beli bi lahko občani sami opravili precej del. Na Koroški Beli bodo zgradili trgovski prostor blizu stanovanjskih stolpičev. Tam bodo lahko prebivalci dobili osnovne življenjske potrebščine (kruh, mleko, meso, zelenjavo, tobakne izdelke itd.), medtem ko bodo ostale potrebščine kupovali še vedno v samopostrežni trgovini na Javorniku ali pa na Jesenicah.

Občinski odbor SZDL je razpravljal

Kadrovska problematika v gosp. organizacijah

V uvodnem referatu je Janko Smole na seji glavnega odbora nakazal kadrovsko problematiko Slovenije. Povedal je, da imamo v industriji naše republike vseh kadrov z visoko, višjo in srednješolsko izobrazbo le 5,5 odstotka, dočim znaša jugoslovansko povprečje 6,6. V zadnjih letih, je dejal, je opaziti nazadovanje v štipendiranju in celo padec štipendij. Nekateri zagovarjajo to s pomanjkanjem finančnih sredstev, druge pa — neverjetno — celo skrbijo, da šolamo preveč kadrov in da jutri, ko bodo zapustili šole, ne bodo našli primerne zaposlitve.

Izvršni odbor občinskega odbora SZDL je na osnovi tega smatral za potrebno tudi pri nas analizirati kadrovske probleme. Zavod za zaposlovanje je dostavil analize, iz katerih je razvidno, da je v naši občini od 117 organizacij 80 takih, ki nimajo zaposlenega nikogar s fakultetno izobrazbo. V teh organizacijah je 334 delovnih mest, ki zahtevajo visokošolski kader, pa jih trenutno zaseda le 46 odst. ljudi s potrebno strokovnostjo, 39 % jih ima srednješolsko izobrazbo, ostalih 17 % pa je zasedenih s kadrom z nižjo šolsko izobrazbo.

Osnovna načela kadrovske politike v družbeno-političnem življenju kot v delovnih organizacijah so uzakonjena v naši ustavi. Kot moramo planirati proizvodnjo, tako moramo obravnavati in predvidevati kadre, ki bodo kos postavljenim nalogam. V naši občini je poseben problem planiranje kadrov v manjših delovnih organizacijah, kar nam povzroča občutno gospodarsko škodo. Zaradi tega je onemogočena tehnična in strokovna izmenjava, ki je nujna, če hočemo, da bodo te organizacije postale akumulativnejše in produktivnejše.

Tudi pri štipendiranju novih kadrov nimamo najboljšega odnosa. Zanimivo je, da so ponekod sredstva za štipendiranje predvidena in tudi izčrpana, da pa v organizaciji ni nobenega štipendista. Višina štipendij je zelo različno določena, v glavnem pa povsod za ceno prehrane in stanovanja prenizko. Ugotovljeno je bilo, da absolutni ne ravna povsod vzgojno. So primeri, da celo odidejo, ker jim organizacija, ki jih je štipendirala, ne poišče delovnega mesta, drugod pa jih zopet brez pripraviškega staža zaposle v pisarniškem delu, namesto da bi postopoma napredovali od prvega odgovornega in nato šele do višjega ali najvišjega vodilnega mesta.

Z našo ustavo je uzakonjeno načelo rotacije, v gospodarskih organizacijah pa reelekcije. Reelekcija naj odpre možnosti novim silam, ki lahko le obogatijo metode operativnega vodenja z novimi idejami, novo energijo in dinamiko v tekočem izvajanju gospodarske politike na podlagi sklepov in smernic organov samoupravljanja. Nova merila v kadrovske politiki so že dobila svoje mesto v našem družbenem življenju, medtem ko v gospodarstvu zaostajamo za dinamičnim razvojem, ki terja hitrejše in kvalitetnejše preizkušnje vseh kadrov v bitki za gospodarski napredek.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru konstrukcijske delavnice se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času moje dolgotrajne bolezni.

Stanko Hanžek
konstrukcijska delavnica — montaža

Na Jesenicah Slovenski planinski muzej

Lepo priznanje jeseniškim planincem

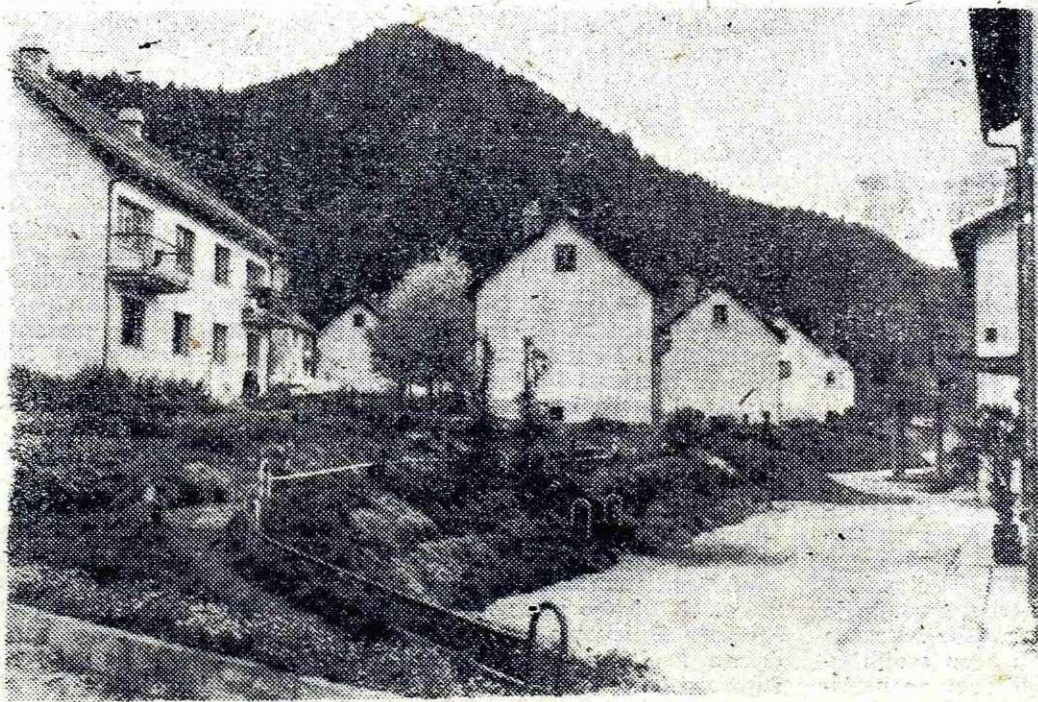
Ko je naša železarna slavila 85-letnico obstoja in smo na Jesenicah dobili lepo ter moderno urejen tehnični muzej, je dozorela tudi zamisel o ustanovitvi Triglavskega planinskega muzeja. Ta zamisel je bila tudi uresničena. Led je bil prebit in uspešno delo je zavrnilo le pomanjkanje primernih prostorov za ureditev zgodovinske dokumentarne planinske zbirke. V jubilejnem letu našega planinstva — ob 70-letnici — se je tudi tu naglo obrnilo na bolje.

Skupščina občine Jesenice je skupaj z železarno pozdravila in podprla prizadevanje večletno delo ljubiteljev planinske zgodovine. Pobuda za ustanovitev centralnega slovenskega planinskega muzeja na Jesenicah je dobila jasnejšo podobo in vsebino. Prizadevanje in marljivo delo jeseniških planinskih muzealcev pa so moralno in materialno podprli tudi naši republiški forumi in organi. Na skupnem posvetu 13. januarja v Ljubljani, ki je bil sklican na pobudo Republiškega sveta za kulturo in prosveto, je bilo soglasno sklenjeno, da se na Jesenicah s pomočjo občinske skupščine, železarne, Planinske zveze Slovenije, Narodnega muzeja in Republiškega sveta za kulturo in prosveto ter še drugih organov takoj pristopi k pripravam za ureditev in obogatitev Slovenskega planinskega muzeja, ki bo urejen v vseh treh etažah »Kosove graščine« na Jesenicah.

Vsesakor je to veliko priznanje jeseniškim železarjem, ki so kot nasledniki naših prvih klasičnih gornikov, bohinjskih fužinarjev in prvih pristopnikov na Triglav, nositelji progresivne in revolucionarne ideje planinstva pri nas. Ustanovitev Slovenskega planinskega muzeja na Jesenicah je obenem velika in po-

membna kulturno-znanstvena pridobitev, na katero smo lahko ponosni. Prav to pa nas obvezuje, da bomo v prihodnje vložili vse sile za intenzivno načrtno zbiranje dragocenega gradiva iz planinsko-alpinistične zgodovine, ki bo izven te centralne slovenske znanstvene in zgodovinske ustanove zapisana uničenju in pozabi.

Žuro

Poleg stanovanjskih blokov bodo zgradili trgovino, ki je nujno potrebna

Barvne kovine v letu 1962

V letu 1962 je skupna svetovna proizvodnja šestih najvažnejših barvastih kovin, in sicer aluminija, svineca, bakra, cinka, kositra in niklja prvič prekoračila 20 milijonov ton in s tem dosegla do zdaj najvišjo številko. Pri tem je upoštevana tudi koli-

čina, ki so jo dobili s pretaljevanjem starih barvastih kovin.

Iz spodnje tabele je razvidna svetovna proizvodnja in poraba prej omenjenih barvastih kovin v letih 1961 in 1962:

	Proizvodnja v milijon ton		Izprememba %	Poraba v milijon ton		Izprememba %
	1961	1962		1961	1962	
aluminij	4,59	5,00	+ 8,9	4,51	4,97	+ 10,2
svinec	2,79	2,75	- 1,4	2,66	2,77	+ 4,1
baker	5,16	5,28	+ 2,3	5,05	5,05	0,0
cink	3,28	3,42	+ 4,3	3,22	3,33	+ 3,4
kositer	0,20	0,20	0,0	0,20	0,21	+ 5,0
nikelj	0,34	0,35	+ 2,9	0,31	0,30	- 3,2
pretaljene stare kovine	3,54	3,73	+ 5,4	3,54	3,73	+ 5,4
skupaj	19,90	20,73	+ 4,2	19,49	20,36	+ 4,5

Tudi poraba barvastih kovin je v letu 1962 v primerjavi z letom 1961 nekoliko narasla, čeprav je bila tudi v tem letu za 270.000 ton večja

proizvodnja kot so bile potrebe.

Cene surovemu svincu in cinku, ki so v letu 1962 začele zelo padati, so se proti koncu tega leta spet dvignile, tako da so v preteklem letu spet dosegle višino iz leta 1961. Vendar so cene teh dveh kovin še vedno nekoliko prenizke predvsem za dežele, ki nimajo zaščitene cene na lastnem tržišču, medtem ko lahko ostali proizvajalci, ki imajo to stanje urejeno, ob-
ratujejo tudi z rudniki in

topilnicami, ki za prosto konkurenco zaradi visokih proizvodnih stroškov niso sposobni.

Za mednarodno-tržišče teh kovin je zelo važno tudi dejstvo, da imajo ZDA državne rezerve zgoraj navedenih šestih kovin, ki dosežejo zelo visoko številko skoraj 6 milijonov ton. Od te količine so namenili 3,2 milijona ton prodaji. Začeli so predvsem s kositrom, katerega potrebe so večje kot proizvodnja.

Medtem ko pri proizvodnji teh kovin z ozirom na posamezna zemeljska področja med letom 1962 in 1961 ni bilo večjih sprememb, pa je pri porabi nastala sprememba. V ZDA je poraba narasla od 29,8 % na 31,6 %, medtem ko je v Evropi v istem razdobju padla od 34,9 % na 33,3 %. V ZDA je poraba narasla predvsem zaradi porasta proizvodnje v avtomobilski industriji, medtem ko je v Evropi, kljub sorazmerno dobri avtomobilski proizvodnji v letu 1962, padla predvsem zaradi močnejšega znižanja zalog teh kovin pri porabnikih, ki so ostale še iz leta 1961. Tudi na Japonskem je naraščanje porabe teh kovin v letu 1962 precej nazadovalo, medtem ko je v deželah, ki se industrijsko še sedaj razvijajo, čutiti počasno, vendar vztrajno naraščanje porabe teh najvažnejših barvastih kovin.

Kaj bomo gledali v kinu?

KINO »RADIO«

18. in 19. januarja francoski film ŽIVETI SVOJE ŽIVLJENJE, ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri.

20. januarja ameriški barvni CS film ČEZ PLANINE DIVJEGA ZAHODA, ob 17. in 19. uri.

21. in 22. januarja italijanski barvni CS film VSAKO NOČ NOVO LETO, ob 17. in 19. uri.

23. in 24. januarja ameriški barvni film SERIFOV SIN, ob 17. in 19. uri.

25. januarja španski barvni film MOJ POSLEDNJI TANGO, ob 17. in 19. uri.

KINO »PLAVZ«

18. in 19. januarja italijanski barvni CS film VSAKO NOČ NOVO LETO, ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri.

20. in 21. januarja francoski film ŽIVETI SVOJE ŽIVLJENJE, ob 18. in 20. uri.

23. in 24. januarja jugoslovanski film DVE NOCI V ENEM DNEVU, ob 18. in 20. uri.

25. januarja nemški film PONAREJEVALEC IZ LONDONA, ob 18. in 20. uri.

KINO DOVJE

18. januarja norveški film MLADI GREŠNIKI.

19. januarja amer. barvni CS film POLNOČNA ČIPKA.

23. januarja francoski film ŽIVETI SVOJE ŽIVLJENJE.

25. januarja italij. barvni CS film VSAKO NOČ NOVO LETO.

KINO ZIROVNICA

18. januarja amer. barvni CS film POLNOČNA ČIPKA.

19. januarja norveški film MLADI GREŠNIKI.

22. januarja francoski film ŽIVETI SVOJE ŽIVLJENJE.

25. januarja jugoslovanski film DVE NOCI V ENEM DNEVU.

KINO KOROSKA BELA

18. januarja — zaprto.

19. januarja ameriški film PSYCHO.

20. januarja italij. barvni CS film VSAKO NOČ NOVO LETO.

25. januarja ameriški barvni film SERIFOV SIN.

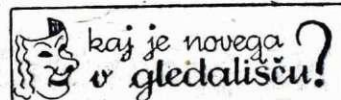
KINO KRANJSKA GORA

17. in 18. januarja ameriški film PSYCHO.

19. januarja jugoslovanski film DVE NOCI V ENEM DNEVU.

23. januarja italij. barvni CS film VSAKO NOČ NOVO LETO.

24. in 25. januarja francoski film ŽIVETI SVOJE ŽIVLJENJE.

Sobota, 18. januarja ob 17

uri — F. Roš ČAROBNA PISCALKA — za osnovno šolo »Tone Čufar«

ob 19.30 — F. Roš ČAROBNA PISCALKA, pravljica i 3 dejanjih — zadnjič za odrasle.

Nedelja, 19. januarja, ob 19.30 — V. Rabadan KADAF SE ŽENSKI JEZIK NE SUČE

Ponedeljek, 20. januarja ob 15. uri — F. Roš ČAROBNA PISCALKA za osnovni šoli Lesce in Javornik — Koroška Bela

ob 17. uri F. Roš — ČAROBNA PISCALKA za osnovno šolo Javornik — Koroška Bela.

Popisujte v Železarja!

Švedska železarska industrija

Za svetovno tržišče železarskih izdelkov pred drugo svetovno vojno je pomenilo švedsko jeklo isto kot plemenito jeklo. Švedski proizvajalci jekla so že takrat imeli tudi v inozemstvu izredno visoko prodajno mrežo, pa tudi v lastni deželi je visoko razvita industrija, porabila precejšnje količine različnih vrst plemenitega in specialnega jekla.

Delež plemenitega jekla z ozirom na celotno proizvodnjo surovega jekla ni v nobeni državi tako visok kot v tej skandinavski deželi ter se giblje okoli 25 %. V letu 1962 so vse švedske železarne izdelale skupno 3,6 milijona ton surovega jekla in od te količine je bilo 0,9 milijona ton raznih vrst plemenitega jekla. Tudi pri izvozu švedske železarske industrije prednjačijo plemenita jekla. V letu 1962 so švedske železarne izvozile za 1 milijardo švedskih kron svojih izdelkov. Od tega odpade 294 milijonov na nerjaveče jeklo skupaj s cevmi, 327 milijonov na ostale vrste plemenitega jekla ter samo 237 mi-

lijonov na masovno jeklo in 158 milijonov na ostale cevi. Pri tem je potrebno upoštevati še indirektni izvoz plemenitih jekel v obliki raznih industrijskih izdelkov.

Švedska železarska industrija plemenitih jekel ima že staro tradicijo in se je razvijala v srednji Švedski, kjer je imela kot surovinsko bazo kvalitetne železne rude ter lesno oglje. Najvažnejše železarne, v katerih izdelujejo plemenita jekla, so razporejene na sorazmerno majhnem območju zahodno od Stockholma. Pri tem je važno, da so od skupno 3,6 milijona ton surovega jekla v letu 1962 izdelali 1,6 milijona ton v električnih pečeh.

Izmed železarn, ki izdelujejo večje količine masovnih jekel, imajo samo tri večje proizvodne zmogljivosti. Največja in istočasno tudi najstarejša je železarna Domnarfvets Jernverk, ki leži v srednji Švedski in izdeluje letno 850.000 ton surovega jekla. Naslednja je po drugi svetovni vojni zgrajena železarna Oxelösunds Jernverk, ki je v neposredni bližini zaliva Oxelösund in lahko letno izdela okoli 570.000 ton surovega jekla. Ta železarna izdeluje predvsem debelo pločevino za potrebe ladjedelnic in jo v precejšnji količinah tudi izvažajo. Tretja važna železarna, ki izdeluje masovna jekla, je Norbottens Jernverk Aktiebolag v mestu Lulea, ki je v lasti države in lahko letno izdela približno toliko surovega jekla kot železarna v Oxelösundu. Vse tri omenjene železarne izdelajo letno približno dve tretjini švedskega masovnega jekla in imajo

zelo ugoden geografski položaj zaradi bližnjih nahajališč kvalitetne železne rude. Pri tem imata železarni Norbottens Jernverk in Oxelösund še to prednost, da ležita ob morju, kar jima omogoča cenen transport po morju metalurškega premoga ali koksa, ki ga Švedska praktično nima.

Vendar pomenijo precejšnjo oviro za razvoj velikih železarn z masovnim programom sorazmerno majhne možnosti za prodajo njihovih izdelkov v sami Švedski. Ta skandinavska dežela ima sicer zelo visok življenjski standard in visoko razvito industrijo, ki uporablja izdelke železarske industrije. Vendar že dejstvo, da ima samo 7,5 milijona prebivalcev, pove, da so možnosti uvrstitve izdelkov in s tem tudi proizvodnje precej omejene. Največji odjemalci izdelkov iz masovnega jekla in to predvsem pločevine so ladjedelnice, ki so v letu 1962 zgradile 857.000 brt različnega ladjevja. Nekoliko večje količine porabita še strojna in elektro industrija, medtem ko so ostali, za druge industrijsko močne države značilni potrošniki masovnega jekla kot npr. avtomobilska industrija, sorazmerno skromni. Švedske avtomobilske tovarne izdelajo letno le okoli 150.000 avtomobilov različnih vrst.

Iz vsega tega je razvidno, da ima švedska železarska industrija važno vlogo v narodnem gospodarstvu te države. Pri tem se lahko opira na bogato tradicijo, izvrstno surovinsko bazo in svoj velik ugled, ki ga uživa tako doma in v svetu kot proizvajalec kvalitetnih plemenitih jekel vseh vrst.

petar skalar

Ko se vrača življenje

»Vidiš, Martin, vsak večer se otebam s takšnimi mislimi. Zato bi šel rad gor. Poiskal bi ga in ne vem, kaj bi storil potem. Vem, da leži z odprtimi očmi in da so še zdaj v njih spoznanje, dobrota in jasnovidnost. Dol gleda in morda je na njegovih ustnicah zapisano izročilo za nas, za vaščane, morda samo za njegovo živino in polje. Vidva sta se poslovila, Martin. Tudi jaz bi se rad poslovil, čeprav ga ne morem pokopati.«

Martin je trzil in uprl svoj pogled naravnost v sonce. Predrl je slepečo bleščavo in dolgo gledal v rdečo kroglo. Nič drugega ni videl in ta dolgi trenutek ga je bolj slepilo v mislih, ko v obeh. Njegova roka je legla na tovariševi rami in ga zasukala proti sebi. Potem je trzil z vsem telesom, si z drvečo roko omel oči in delal tako iskreno in toplo, da je Drago vpil smisel vsake besede:

»Gorjana ni tam. Pred štirimi dnevi sem poslal gor patroljo. Skrbno so preiskali vse ostenje, pa ga niso našli.«

Njune oči so se srečale in spojile. Martinova iskrenost se je vrela skozi rahlo roso, ki je zasenčila njegove veke. Nekaj časa sta ostala brez besed in Drago je skušal misliti.

»Potem je spodaj, na zasneženem melišču. Morda je obtočen in ga ne bo moč snoznati. Lahko je razbit na kose. Morda bi jih zbral in jih pokopal. V sneg ali kam drugam. To bi rad naredil, Martin!«

»Tudi melišča so preiskali. Niso ga našli. Pred pomladjo ga ne boš mogel pokopati ne ti, ne nobeden izmed nas.«

»Potem bom šel na vrh, na preval, v robove. Nekje vendar mora biti.«

»Mora biti,« je ko odmev ponovil Martin. »In če ga ni? Če so ga našli Nemci mrtvega ali še na pol živega?? Če so mrtvega odvlekli v dolino? Ali če so skoraj mrtvega oživili in ga zdaj mučijo v Begunjah?«

»Saj to ni mogoče. Sam veš, kako malo življenja je bilo v njegovem telesu.«

»Nič ga ni bilo,« je rekel Martin. »V tvojem in mojem na le malo več.«

»Zato naj grem gor, Martin! Boš videl, da ga bom našel.«

Komisar je položil še drugo roko na tovariševa rame. Otibal je njegovi ključnici in s palčema pritisnil nanjo. »Počakaj še nekaj dni! Zvečer grem v dolino. Zvedeli bomo, če je v nemških rokah. Če ni, potem, Drago, ti obljubim, da ga boš lahko iskal. Tri, štiri, teden dni. Dokler ga ne našdeš.«

Drago ga je hvaležno pogledal, stopil korak nazaj, da so Martinove roke omahnile in se vrnil k svojemu kotlu. Sopihal je v ogenj, da sta zaorela še tista dva ogorka, ki sta se ob strani rahlo kadila in pobral pene s krompirja, ki se je pripravljalo, da bo zavrel.

To popoldne je bil brez besed. Martin je vsejal vanj nov dvom.

»Če so Nemci res prelezli vse ostenje in ga našli? Morda so ga kje zakopali? Nikdar ne bomo zvedeli, kje trohni,« se je vpraševal.

Vselej si ga je tako živo predstavljal primrznenega na sneg in iztegnenega v razumevanju smrti, da so se mu zazdele gore brez Gorjanovega trupla kot oropane.

»Če ni v njih Gorjana, potem so brez življenja. Naše, lepe in krute so bile samo dotlej, dokler so dopuščale vero, da je nanje primrznilo človeško meso gorjanskega kmeta.«

Tako neprizadeto, kakor tisto popoldne, še nikdar ni zamešal mešte in razdelil zabele.

XVIII.

Po decembrskem uporu, po bitki v Dražgošah in po dogodkih v prepadnih ostenjih Podrte gore se je na videz vse umirilo. Izgledalo je, ko da ni v gozdovih nobenega partizana in ko da so čisto brez življenja. Zdelo se je, da so se Nemci potegnili vase in jim je postalo vseeno, kaj se dogaja zunaj vasi.

A mir je bil le navidezen in je pregrinjal rahlo kopreno nad obiljem dogodkov. Tako se je zdelo tistim, ki niso bili v stanju prodreti pod skorjo razmeram in ljudem. Kdor pa je znal pogledati noter, v človeška prizadevanja, je hitro odkril obilje raznovrstnih naporov. Sprevidel je, da niso Nemci niti en sam hip odnehali. Za vsako ceno so si hoteli podrediti deželo. In svoja prizadevanja so vsak dan bolj stopnjevali.

ŠPORT IN KULTURA

Državno prvenstvo v hokeju na ledu

Katastrofa Medveščaka!

15:1 (: 0, 6:1, 2:0)

Pred 2000 gledalci je bila v sredo popoldan odigrana povratna prvenstvena tekma med HK Jesenice in Medveščakom.

Moštvo Jesenic je igralo v naslednji postavi: Novak, Korantar, Kristan, Trebušak, Brun, Mlakar I, Tišler, Felc, Smolej, Valentar, Klinar, B. Jan, Hribar, Mlakar.

Moštvo Medveščaka pa: Simanovič, Zibret, Razidagič, Simović, Jedžut, Krmelj, Donaval, Lazič, Rataj, Zajec, Ančević, Renaud, Preglaj, Kapler, Bubanko.

Tekma se je pričela nekoliko ležerno tako da prve minute niso bile zanimive. Po doseženem prvem голу preko Mlakarja je igra postala bolj živa, še isto minuto je padel tudi drugi gol. Po teh dveh golih so se Jeseničani oživili in neprestano oblegali vrsto gostov. Zagrebčanom in preostalo drugega, da so se postavili v bran.

DELJURNI ZDRAVNIK

Za čas od 17. januarja od 12. ure do 24. januarja do 12. ure.

ZAHOĐNI DEL JESENIC: dr. Avgustin Tancar, Jesenice, Cesta maršala Tita 27, telefon 278.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Alojzij Jenko, Jesenice, Cesta maršala Tita, tel. 277.

ZAHAVALA

Ob težki in mnogo prerani izgubi nadvse ljubljene žene in mamice

ANICE VISTER

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so mi kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, poklonili vence in cvetje. Posebno se zahvaljujem sosedom za denarno pomoč, sodelavcem in sodelavkam, terenu SZDL Podmežaklja, učencem 3. a in 1. a razreda osnovne šole »Prežihov Voranc« ter vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti. Prisrčna hvala dr. Zolotarjevi, dr. Brandstetterju, dr. Marinku, dr. Mušiču, strežnemu osebju jeseniške bolnišnice in lastnikom osebnih avtomobilov.

Zalujoči mož Miran s sinovoma Gojkom in Mirančkom, očeta in mami, brat z ženo, sestra z nožem in družine Pirc, Trušnar, Zupan ter ostalo sorodstvo.

Druga tretjina se je pričela s hitrejšim tempom, saj je v drugi minuti Trebušak s plave linije dosegel že osmi gol za Jesenice. Ko je B. Jan na lepo podajo Valentarja v sedmi minuti dosegel gol, je napovedovalec obvestil gledalce, da je s tem golom jeseniško moštvo dalo stoti gol v letošnjem državnem prvenstvu. Potem je Klinar v devetih minutah dal štiri gole, v trinajsti minuti pa je bil dosežen tudi častni gol za Medveščaka. V drugi tretjini so gostje zamenjali tudi vratarja, kar jim seveda ni nič pomagalo. Zadnja tretjina se je pričela s silovitim napadom gostov, toda naša obramba je vse napade pravčasno zavrnila. V tej tretjini igra domačih ni bila več tako zanimiva, saj je le tu in tam kak igralec poskušal s solo prodori povečati število golov. To pa seveda ne sodi k dobri kolektivni igri. V enajsti minuti so Jeseničani kar 16 krat ostro streljali na nasprotnikov gol, toda brez uspeha. Zadnji gol je dosegel v 16. minuti Tišler.

S tekmo smo lahko zadovoljni, saj so se naši hokejisti kar dobro oddolžili za tekmo v Zagrebu, kakor tudi za neobjektivno pisanje v dnevnem časopisju. Tudi napadalec Klinar je pokazal, da še vedno obvlada tehniko objavljena v Ljubljanskem dnevniku, ni bila točna. Igralci Jesenic bi lahko pokazali v tem primeru boljše kolektivno igro, njihove eksibicije pa so bile tudi odlične, kljub temu, da v njih-

hovem moštvu igrajo kar štirje člani državne reprezentance in je bilo razmerje državnih reprezentantov na tej tekmi 6:4 v korist Jesenic.

Gole za Jesenice so dosegli: Klinar 5, Tišler 3, Smolej 3 ter Mlakar, Felc, Trebušak in B. Jan po enega. Častni gol za goste je dosegel Lazič. Tekmo sta sodila Kozjek in Tarabochia.

ZMAGA KRANJSKE GORE SREDI LJUBLJANE

Za novo presenečenje v letošnjem prvenstvu zvezne hokejske lige so pretekli torkoski poskrbeli igralci HK Kranjske gore, ki so sredi Ljubljane premagali moštvo Olimpije. Malo je bilo ljubiteljev hokejske igre, ki bi pričakovali zmago Kranjskogorčanov z rezultatom 5:2. Mladi igralci Kranjske gore so v zadnjem tednu kar trikrat dokazali, da znajo zaigrati in da bo treba z njimi na prihodnjih državnih prvenstvih resneje računati. Hokejisti Kranjske gore so zelo dobro zaigrali v zadnji tretjini tekme, ko so gospodarili na drsališču, medtem ko so bili domači hokejisti brez moči. Gole za Kranjsko goro so dosegli: Jug, Hiti ter Zajšek po enega in Beravs 2, za Olimpijo pa Volkar in Aljans palico, kar pomeni, da vest objavljena v Ljubljanskem dnevniku, ni bila točna. Igralci Jesenic bi lahko pokazali v tem primeru boljše kolektivno igro, njihove eksibicije pa so bile tudi odlične, kljub temu, da v njih-

Po stezah partizanske Jelovice

Kot v prejšnjih letih je bilo tudi letos organizirano tekmovanje »Po stezah partizanske Jelovice« v spomin na slavno dražgoško bitko. Tekmovale so patrolje, ki so jih sestavljali člani, mladinci, starejši člani, poleg njih pa so tekmovali še posamezni tekmovalci.

Več o tem tekmovanju nam je povedal Janez Mlinar, naš sodelavec in vodja ekipe občinske športne zveze.

Z Jesenic sta na tem tekmovanju sodelovali dve članski ekipi ter po ena mladinska in starostna ekipa. V patroljnem teku s streljanjem je morala imeti vsaka ekipa 9 zadetkov, vsak zgrešen strel pa je vplival na končni doseženi čas ekipe. Žal je imela članska ekipa,

ki so jo sestavljali Janez Mlinar, Franc Lakota in Anton Preželj, le en zadetek in se je uvrstila na tretje mesto. Manjkalo je le en zadetek, pa bi se lahko ekipa uvrstila na drugo mesto.

Velik uspeh je dosegla ekipa starejših članov, katero so sestavljali Tone Pogačnik, Mirko Benedičič in Tone Oblak. Ekipa je zasedla prvo mesto. Z lepim uspehom se lahko ponaša tudi ekipa ZROP v sestavi Jože Knific, Vlado Petrič in Jože Osvald, ki je odvzela ustrezni ekipi z Raven na Koroškem možnost, da bi osvojila kip borca v trajno last. Tudi mladinci so bili v svoji skupini prvi ter so prejeli lep pokal, mladinec Zdravko Kajžar pa je bil na tretjem mestu.

Zanimiv pogovor o hokeju

Tov. urednik!

V zadnji številki »Železarnja« me je članek »Zanimiv razgovor o hokeju« vzbudil, da odgovorim na izjavo inž. Tomiča, ki je izjavil, da je za hokejsko reprezentanco problem le železarna, ker je odobrila igralcem le 50 dni izredno plačanega dopusta, kar pa so povsodoma že izrabili. Dejstva glede dopustov so namreč popolnoma drugačna kot jih navaja zvezni kapetan in mi zato dovolite, da jih navedem.

1. Upravni odbor železarne ima do odobranja izredno plačanih dopustov športnikom določena stališča:

— športnikom, ki tekmujejo v zveznem ali mednarodnem merilu, odobri celotno število potrebnih dni izredno plačanih dopustov;

— športnikom, ki tekmujejo v republiškem merilu, odobri le polovico potrebnih dni izredno plačanega dopusta, za polovico pa morajo koristiti svoj redni ali pa neplačani dopust.

Na podlagi takšnih kriterijev je UO odobril športnikom skupaj v preteklem letu 1863 dni dopustov, od tega največ hokejistom, ker jih je po številu največ. Imeli so po 50 dni dopusta vsak, brez tistega, kar so sodelovali v reprezentanci. Če to število dni primerjamo z bruto povprečnim osebnim dohodkom, dobimo vsoto blizu 4 milijone dinarjev osebnih dohodkov. To pa poleg vsakoletne dotacije za šport in rekreacijo ni majhna vsota, kar na splošno govori, da ima naša železarna dober odnos do športa.

2. Posebno dober odnos ima naša železarna do hokejskega športa, ki je pri nas tudi najbolj popularen in priljubljen. Z vsakoletno dotacijo hokejskemu klubu in z vsakoletno odobritvijo izredno plačanih dopustov (normalno po 2 meseca za zimsko sezono, ki traja 4 do 5 mesecev) je poleg druge pomoči (umetno drsališče) vsekar velik doprinos železarne, da se je jugoslovanski hokej (priznajmo — po zaslugi HK Jesenice) dvignil na nivo srednjeevropskega hokeja. Ali so potem očitki o nerazumevanju železarne na mestu? Ali pa je res prav na-

sprotno od tistega, kar trdi inž. Tomič?

3. Za letošnjo sezono je UO odobril hokejistom po 50 dni izredno plačanega dopusta, vendar le za priprave in tekmovalništvo v zvezni ligi ter za mednarodna srečanja. Takšen sklep je razumljiv, saj ne nastopajo vsi člani v reprezentanci in bi v nasprotnem primeru bilo koriščenje odobrenega dopusta za domača tekmovalništva, na katerih nastopajo vsi, zelo neenakomerno.

4. Kakšen odnos je imel UO do Hokejske zveze Jugoslavije pa naj pokaže naslednji pregled dopisovanja:

25. 9. — dopis Hokejske zveze Jugoslavije št. 1.005/63 za izredno plačani dopust za 5 članov HK Jesenice za 20. in 21. 9. — testiranje v Zagrebu in od 25. 9. do 3. 10. 1963 — skupne priprave v Ljubljani.

Na seji UO, dne 9. 10. je bilo to odobreno in z dopisom obveščena Hokejska zveza dne 14. 10.

10. 10. — dopis Hokejske zveze Jugoslavije št. 1177/63 na direkcijsko železarno za izredno plačani dopust za 5 članov HK Jesenice, za čas od 14. do 20. 10. 1963 — skupne priprave reprezentance.

Na seji UO, dne 24. 10. 1963 — odobreno. Naš dopis z dne 30. 10. 1963, v katerem prosimo zvezo, naj za vse kandidate in za celo sezono, vključno olimpiado, sporočijo, koliko potrebujejo izredno plačanih dopustov. To predvsem zato, ker UO načelno naknadnih prošenj za izredno plačane dopuste za nazaj ne odobrava, da ne bi prišlo do neljubih situacij in očitaj.

23. 10. — dopis Hokejske zveze Jugoslavije št. 1280 za izredno plačani dopust za tri člane HK Jesenice od 29. 10. do 4. 11. za skupne priprave reprezentance in gostovanje v Zahodni Nemčiji.

Na seji UO, dne 4. 11. — odobreno in sporočeno z dopisom 12. 11. 1963.

17. 12. — dopis Hokejske zveze Jugoslavije št. 1574 za izredno plačani dopust za 10 članov HK Jesenice in Kranjske gore za 24. 12., 28. in 29. 12. in od 17. 1. do 15. 2. 1964 za priprave, testiranje in odhod na olimpiado.

Na seji UO, dne 8. 1. — odobreno in sporočeno Hokejski zvezi 11. 1. 1964.

Zdi se mi, da je ta pregled dopisovanja med Zvezo in Železarno Jesenice dovolj jasen in ni potrebno k temu nobenega komentarja. Vprašanje je, kako in zakaj je inž. Tomič mogel izjaviti, da je za reprezentanco edina težava z železarno, ker ni odobrila izredno plačanih dopustov. Mogoče pa je inž. Tomič mislil, da bi moral predsednik UO sklicati sejo UO takoj tisti dan, ko je Zveza blagovolila poslati dopis za izredno plačane dopuste. Če je to mislil, potem pa bo verjetno UO tudi v bo-

doče kazal nerazumevanje za reprezentanco, ker bo seje skliceval takrat, kadar bodo to narekivale potrebe železarne.

Za zaključek samo še to, da je UO samo za letošnjo sezono do sedaj odobril za reprezentanco 385 dni izredno plačanega dopusta, kar zneso po povprečnem mesečnem zaslužku v naši železarni približno 1.000.000 dinarjev osebnih dohodkov.

Milan Polak

Občinsko pionirsko smučarsko prvenstvo

V nedeljo je bilo pionirsko prvenstvo v smučanju občine Jesenice. Na Dobravi se je zbralo okoli 200 pionirjev tekmovalcev, ki so bili razdeljeni v tri skupine: starejši, srednji in mlajši.

Proga za veleslalom je bila dolga za starejše in srednje pionirje 900 m z višinsko razliko 180 m in 30 vratci. Za mlajše pa je bila precej krajša.

REZULTATI:

starejši pionirji: 1. Jožko Gazvoda, Kranjska gora, 41,6; 2. Malko Židan, Kranjska gora, 42,5; 3. Branko Aleš, Blejska Dobrava, 43,1.

starejše pionirke: 1. Metka Kozelj, Blejska Dobrava, 42,3; 2. Dragica Klajndinst, Jesenice, 46,2; Ivanka Vidic, Koroška Bela, 50,2.

srednji pionirji: 1. Eda Fülle, Blejska Dobrava, 39,2; 2. Vojko Majdovič, Koroška Bela, 39,3; 3. Janez Košir, Kranjska gora, 40,3.

srednje pionirke: 1. Sonja Mežnarc, Žirovnica, 73; 2. Marija Dolar, Žirovnica, 74; 3. Zdravka Mežek, Žirovnica 93.

mlajši pionirji: 1. Andrej Cerne, Blejska Dobrava, 32; 2. Tomaž Bernik, Kranjska gora, 51; 3. Darko Rosenstein, Jesenice, 57.

mlajše pionirke: 1. Bojana Koblar, Jesenice, 27; 2. Mila Bohinjc, Žirovnica, 28; 3. Alenka Cankar, Blejska Dobrava, 29.

Tekmovanje je zelo dobro potekalo, za kar gre pohvala organizatorjem.

JESENICE (mladinci): SLAVIJA (Vevče)

2 : 9 (1:2, 0:3, 1:4)

V nedeljo popoldan je bila prijateljska hokej tekma med mladinskim moštvom Jesenic in hokejisti iz Vevče. Tekma je potekala v prijateljskem vzdušju, toda obe strani sta pokazali lep hokej. Strelci za Vevče: Kvartuh 2, Hajdič, Zgonc, Hobič, Goljar, Ercegovič, Vrtuh, Kralj po enega.

Za Jesenice pa: Sotlar in Hiti po enega.

Tekmo je gledalo okrog 300 gledalcev, sodila pa sta Benedičič in Smolej.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru obrata visoke peči se iskreno zahvaljujem za novoletne čestitke in denarno pomoč v času moje bolezni.

Ivica Belec
visoke peči

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem sindikalnemu odboru elektrodnega oddelka za novoletne čestitke in denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla ob moji dolgotrajni bolezni.

Romana Pogačar
elektrodni oddelok

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru vzdrževanja Javornik se najlepše zahvaljujem za novoletne čestitke in darilo.

Milan Oven
Splošna bolnišnica
(kirurgija)
Jesenice

Hokejisti o beograjski turneji

Po vrnitvi našega hokejskega moštva s turneje po Srbiji smo vprašali vodjo in nekatere igralce, naj nam povedo kaj več o tem potovanju, saj preko dnevnega časopisa nismo mogli dosti zaslediti in še neobjektivno je bilo pisano. Zbrali smo se v zgornjih prostorih Kazine in pokramljali. Navzoči so bili trener Pleticha, tehnični vodja potovanja Deretič ter igralca Albin Felc in Bogo Jan. Povedali so:

V. Deretič: »Prva tekma je bila predvidena za soboto v Subotici s tamkajšnjim »Spartakom«. Zaradi težke železniške nesreče pri Jajincih je Izvršni svet Srbije ta dan proglasil za dan žalovanja in tako je bila tekma preložena na nedeljo.«

Albin Felc: »Ker je bilo v soboto v Subotici precej toplo, preko noči pa je pritisnil hud mraz, barometer je padel na 15 stopinj pod ničlo je bila tako zelo gosta megla. Igrati smo začeli, ko je bila vidljivost zelo slaba, približno 8 metrov.«

Bogo Jan: »Bili smo zelo slabe volje zaradi goste megle, saj smo na igrišču komaj videli od vrat do vrat. Zaigrali smo dobro toda tudi domačini so pokazali zelo dobro igro.«

Albin Felc: »Spartakovci so dosegli zelo lep gol, trije pa so bili bolj plod sreče. Igrišče je bilo slabo pripravljeno in led zelo neraven.«

Bogo Jan: »Po tekmi smo morali zelo hiteti, da smo dobili vlak za Beograd, kjer smo se srečali s trenerjem Pleticho, ki se je vračal iz Prage.«

V. Deretič: »Ko smo trenerja seznanili s položajem, in mu povedali rezultat tekme, ni bil najbolj zadovoljen.«

J. Pleticha: »Fantje so verjetno zaigrali preveč ležerno in so nasprotnika verjetno tudi podcenjevali. To se jim je maščevalo, manjkalo pa sem tudi jaz.«

A. Felc: »Tekma s Partizanom je bila zelo fair, pa tudi z rezultatom smo lahko zadovoljni.«

J. Pleticha: »Prvi dve tretjini so fantje zaigrali res dobro, v zadnji pa so le čuvali rezultat in moči za največjega nasprotnika — ekipo Beograda. Ker so novinarji napovedovali v časopisju pravo borbo, sem fante pripravil na to tekmo zelo dobro in z zelo uspešno taktiko.«

ŽELEZAR

ZELEZAR — Glasilo delovnega kolektiva Železarne Jesenice — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Fotokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarnja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«